

ПОСІБНИК

для уповноважених осіб
із закупівель товарів, робіт
і послуг у військових частинах
Збройних Сил України

2025

Цей посібник підготовлено за ініціативи Офісу підтримки змін Міністерства оборони України, спільно з командою "Проекту реформи оборонних закупівель".

Посібник призначений для уповноважених осіб, які організовують та здійснюють закупівлі у військових частинах, установах та організаціях Збройних Сил України. Він містить практичні матеріали, роз'яснення та рекомендації щодо застосування законодавства у сфері публічних та оборонних закупівель.

Це друга, актуалізована версія посібника, у якій враховані зміни законодавства станом на **вересень 2025 року**, а також накопичений досвід впровадження закупівельної функції у військових частинах, установах та організаціях Збройних сил України.

Посібник може використовуватися як навчальний та довідковий матеріал для уповноважених осіб, а також як практичний інструмент для вдосконалення закупівельної діяльності в умовах воєнного стану.

Над оновленням матеріалу працювали - Юрій Попик, Неллі Стельмах, Олег Блінов та Олександр Степанов. Автори поєднали свій досвід у сфері закупівель, правового супроводу та навчання уповноважених осіб, щоб зробити цей посібник максимально практичним і зручним для використання.

Ми сподіваємося, що посібник допоможе вам ефективніше організовувати закупівельну роботу, уникати типових помилок і впевнено виконувати завдання навіть у складних умовах воєнного стану.

Висловлюємо щиру вдячність Громадській спілці «Фонд підтримки реформ в Україні» – незалежній, неурядовій громадській організації, яка діє з січня 2015 року, за їхній внесок та підтримку у виданні цього посібника.

Фонд сприяє розвитку держави та зростанню добробуту українців, надаючи підтримку розробці та впровадженні реформ в Україні.

Організація отримує фінансову підтримку від міжнародних донорів, а також українських та іноземних організацій. Фонд реалізував близько 20 успішних проєктів, спрямованих на розвиток інвестиційного клімату в Україні, надання підтримки малому та середньому бізнесу та сприянню реформ в економічному секторі України.

Також команда Фонду активно працює над впровадженням реформ у секторі безпеки та оборони.

Фонд забезпечує реалізацію високоефективних програм, що спрямовані на здійснення реформ та зростання добробуту українців.

Думки, висловлені в цій публікації, належать авторам і не обов'язково збігаються з позицією Фонду підтримки реформ в Україні.

ЗМІСТ

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ПРО УПОВНОВАЖЕНУ ОСОБУ У ВІЙСЬКОВІЙ ЧАСТИНІ, ЇЇ ОСНОВНІ ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ	6
1.1. Уповноважена особа	6
1.2. Основні права та обов'язки	7
1.3. Нормативно-правова база у сфері здійснення закупівель	9
2. ЕЛЕКТРОННА СИСТЕМА ПУБЛІЧНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ ТА ЕЛЕКТРОННІ МАЙДАНЧИКИ	14
2.1. Електронна система закупівель «Prozorro»	14
2.2. Електронні майданчики для оголошення закупівель	15
2.3. Електронний цифровий підпис для уповноваженої особи	16
3. ОРГАНІЗАЦІЯ ЗАКУПІВЕЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У ВІЙСЬКОВІЙ ЧАСТИНІ	19
3.1. Річний план закупівель	19
3.2. Перелік та обсяги закупівель	21
3.3. Взаємодія між підрозділами у військовій частині при здійсненні закупівель	22
3.4. Перелік типових документів для ефективного впровадження закупівельної функції у військовій частині	23
3.5. Договірна робота у військовій частині	27
3.6. Деякі особливості врахування податку на додану вартість під час укладення договорів	33
4. ВИДИ ТА СПОСОБИ ПРОВЕДЕННЯ ЗАКУПІВЕЛЬ	39
4.1. Закупівля без використання електронної системи	40
4.2. Спрощені закупівлі	48
4.3. Відкриті торги	52
4.4. Закупівля з використанням електронного каталогу «Prozorro Market»	66
4.5. Закупівля товарів, робіт і послуг оборонного призначення, що становлять державну таємницю, а також закупівель озброєння, військової та спеціальної техніки, ракет і боєприпасів та їх складових частин, послуг із розроблення, ремонту, модернізації озброєння, військової і спеціальної техніки, боєприпасів та їх складових частин та товарів, робіт і послуг для будівництва військових інженерно-технічних і фортифікаційних споруд	68
4.6. Порядок здійснення закупівлі безпілотних систем, засобів радіоелектронної боротьби тактичного рівня вітчизняного виробництва та їх складових частин	72
4.7. Маркетплейс DOT-Chain Defence	78
4.8. Каталог Brave1 Market	80
5. ЗВІТУВАННЯ ПРО УКЛАДЕНІ ДОГОВОРИ	85

5.1. Особливості для замовників, які використовують постанову Кабінету Міністрів України від 12 жовтня 2022 року № 1178	85
5.2. Особливості для замовників, які використовують постанову Кабінету Міністрів України від 11 листопада 2022 року № 1275	87
6. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ У СФЕРІ ПУБЛІЧНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ	89
6.1. Відповідальність посадових осіб	89
7. ПЕРЕЛІК АБРЕВІАТУР І СКОРОЧЕНЬ	97
8. КОРИСНІ ПОСИЛАННЯ	98

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ПРО УПОВНОВАЖЕНУ ОСОБУ У ВІЙСЬКОВІЙ ЧАСТИНІ, ЇЇ ОСНОВНІ ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ

1.1. Уповноважена особа

Хто така уповноважена особа військової частини?

Уповноважена особа — це спеціально призначена особа, яка відповідає за організацію та проведення процедур закупівель або спрощених закупівель у військовій частині. Це може бути службова або посадова особа, яка перебуває в штаті військової частини. Вона призначається на цю посаду на підставі наказу командира військової частини або через укладення трудового договору (контракту). Уповноважена особа забезпечує ефективне й законне проведення закупівельних процедур у межах військової частини, виконуючи відповідні обов'язки та процедури згідно з вимогами законодавства.

Уповноважена особа для здійснення своїх функцій, визначених законом, повинна підтвердити свій рівень необхідних (базових) знань у сфері публічних закупівель на вебпорталі Уповноваженого органу з питань закупівель шляхом проходження безкоштовного тестування.

Уповноважена особа у своїй діяльності керується законами України, чинними на момент організації та проведення закупівлі, принципами здійснення закупівель, визначеними чинним законодавством, іншими нормативно-правовими актами та положенням про уповноважену особу.

Варто зазначити що наказом Міністерства економіки України №13580 від 14 вересня 2023 року, було затверджено професійний стандарт фахівця з публічних закупівель. За цим стандартом, мета діяльності за професією полягає в плануванні та організації закупівельної діяльності з метою задоволення потреб у товарах, роботах і послугах на принципах прозорості, ефективності, запобігання проявам корупції, розвитку добросовісної конкуренції, розуміння аспектів участі та контролю в закупівлях відповідно до законодавства та підзаконних актів у сфері публічних закупівель.

Призначення уповноваженої особи

Особа, відповідальна за організацію та проведення процедур закупівель у військовій частині, призначається або визначається замовником одним із таких способів:

- *покладення функцій на військовослужбовця / працівника:* покладення функцій уповноваженої особи як додаткової роботи з відповідною доплатою на працівника (працівників) зі штатної чисельності згідно із законодавством;
- *створення окремої посади:* введення до штатного розпису окремої (окремих) посади (посад), на яку (які) буде покладено обов'язки виконання функцій уповноваженої особи (уповноважених осіб);

- *укладення трудового договору (контракту):* укладення трудового договору (контракту) з особою згідно із законодавством для виконання функцій уповноваженої особи.

Визначення або призначення уповноваженої особи не повинно створювати конфлікт між інтересами військової частини та учасника чи між інтересами учасників закупівлі, наявність якого може вплинути на об'єктивність і неупередженість ухвалення рішень про вибір переможця закупівлі.

1.2. Основні права та обов'язки

Відповідно до Закону України від 25 грудня 2015 року № 922-VIII «Про публічні закупівлі» (далі — Закон № 922-VIII) уповноважена особа (особи) — це службова, посадова та інша фізична особа замовника, визначена відповідальною за організацію та проведення процедур закупівлі згідно із законом на підставі власного розпорядчого рішення або трудового договору (контракту).

Функціональні обов'язки уповноваженої особи:

- планування закупівель і формування переліку та обсягів закупівель (річного плану) закупівель в електронній системі закупівель / планування закупівель згідно із чинним законодавством;
- проведення попередніх ринкових консультацій із метою аналізу ринку;
- здійснення вибору процедури закупівлі / закупівлі;
- проведення закупівель згідно із чинним законодавством;
- забезпечення укладання рамкових угод;
- забезпечення рівних умов для всіх учасників, об'єктивний і чесний вибір переможця закупівель згідно із чинним законодавством;
- забезпечення складання, затвердження та зберігання відповідних документів із питань закупівель, визначених законами України «Про публічні закупівлі» / «Про оборонні закупівлі» та чинним законодавством;
- забезпечення оприлюднення в електронній системі закупівель інформації, необхідної для виконання вимог Закону № 922-VIII і чинного законодавства;
- забезпечення надсилання в електронному вигляді до органу оскарження інформації, документів і матеріалів про проведення процедур закупівель у разі отримання запиту від органу оскарження;
- взаємодія з органами, що здійснюють контроль у сфері публічних / оборонних закупівель, під час виконання ними своїх функцій відповідно до законодавства;

- організація та проведення закупівель, що здійснюються відповідно до частини 3 статті 3 Закону № 922-VIII;
- оприлюднення в електронній системі закупівель звіту про договір про закупівлю, укладений без використання електронної системи закупівель, у випадку здійснення закупівель відповідно до частини 7 статті 3 Закону № 922-VIII і чинного законодавства;
- на період дії встановленого указом Президента України від 24 лютого 2022 року № 64/2022 воєнного стану здійснення публічних / оборонних закупівель товарів, робіт і послуг в умовах воєнного стану відповідно до постанов Кабінету Міністрів України від 12 жовтня 2022 року № 1178 і від 11 листопада 2022 року № 1275 про особливості здійснення оборонних закупівель на період дії правового режиму воєнного стану (у разі надання військовій частині повноважень зі сторони відповідного державного замовника у сфері оборони згідно з пунктом 10 частини 1 статті 1 Закону України від 17 липня 2020 року № 808-IX «Про оборонні закупівлі»);
- розроблення проєктів типових договорів за окремими напрямками закупівель;
- здійснення інших дій, передбачених Законом № 922-VIII або розпорядчим рішенням командира військової частини.

Уповноважена особа під час організації та проведення закупівель повинна забезпечити об'єктивність і неупередженість процесу організації та проведення закупівель в інтересах військової частини.

Уповноважена особа зобов'язана:

- дотримуватися норм чинного законодавства у сфері публічних закупівель і положення про уповноважену особу;
- дотримуватися нормативно-правових актів, затверджених на час дії воєнного стану в Україні;
- організовувати та проводити закупівлі;
- забезпечувати рівні умови для всіх учасників закупівель, об'єктивний вибір переможця;
- у встановленому Законом № 922-VIII порядку визначати переможців процедур закупівель / спрощених закупівель;
- оприлюднювати іншу інформацію, документи, передбачені Законом № 922-VIII.

Уповноважена особа має право:

- проходити навчання з питань організації та здійснення публічних закупівель, у тому числі дистанційне, що здійснюється за допомогою мережі Інтернет;
- брати участь у плануванні видатків і визначенні потреби в товарах, роботах і послугах, що закуповуватимуться;
- запитувати й отримувати рекомендації та інформацію від суб'єктів господарювання для планування закупівель і підготовки до проведення закупівель;
- вимагати й отримувати від службових осіб і підрозділів військової частини інформацію та документи, необхідні для виконання завдань (функцій), пов'язаних з організацією та проведенням закупівель;
- ухвалювати рішення, узгоджувати проекти документів, зокрема проєкт договору про закупівлю для забезпечення його відповідності умовам закупівель, і підписувати в межах своєї компетенції відповідні документи;
- ініціювати утворення робочих груп зі складу військовослужбовців і службових (посадових) осіб військової частини;
- надавати пропозиції командирі військової частини щодо співпраці із централізованою закупівельною організацією;
- брати участь у нарадах, зборах із питань, пов'язаних із виконанням її функціональних обов'язків;
- надавати роз'яснення та консультації структурним підрозділам військової частини з питань, що належать до компетенції уповноваженої особи;
- ознайомлюватися з документами, що визначають права та обов'язки уповноваженої особи;
- вносити пропозиції командирі військової частини щодо організації закупівельної діяльності;
- ухвалювати рішення з оформленням відповідного протоколу про необхідність виправлення технічних (механічних, формальних) помилок, допущених при внесенні інформації про закупівлю, яка оприлюднюється на вебпорталі Уповноваженого органу;
- здійснювати інші дії, передбачені законодавством.

1.3. Нормативно-правова база у сфері здійснення закупівель

У сфері проведення оборонних закупівель, окрім загальних законодавчих актів, існує низка додаткових документів і регулятивних вказівок, які варто враховувати й дотримуватися при організації та здійсненні закупівель. Серед них можуть бути методичні роз'яснення, рекомендації, окремі доручення, рішення тощо.

На жаль, не існує єдиної бази даних, у якій зібрані всі вищезгадані рішення та доручення. Тому для забезпечення ефективності виконання оборонних закупівель необхідно систематично стежити за виходом

нових документів і враховувати їх під час планування та проведення закупівельних процедур.

Закони України:

- Закон України від 25 грудня 2015 року № 922-VIII «Про публічні закупівлі»;
- Закон України від 13 січня 2011 року № 2939-VI «Про доступ до публічної інформації»;
- Закон України від 14 жовтня 2014 року № 1700-VII «Про запобігання корупції»;
- Закон України від 21 січня 1994 року № 3855-XII «Про державну таємницю»;
- Закон України від 11 січня 2001 року № 2210-III «Про захист економічної конкуренції»;
- Закон України від 22 травня 2003 року № 851-IV «Про електронні документи та електронний документообіг»;
- Закон України від 5 жовтня 2017 року № 2155-VIII «Про електронні довірчі послуги»;
- Закон України від 26 листопада 1993 року № 3659-XII «Про Антимонопольний комітет України»;
- Закон України від 17 липня 2020 року № 808-IX «Про оборонні закупівлі».

Постанови Кабінету Міністрів України:

- Постанова Кабінету Міністрів України від 12 жовтня 2022 року № 1178 «Про затвердження особливостей здійснення публічних закупівель товарів, робіт і послуг для замовників, передбачених Законом України “Про публічні закупівлі”, на період дії правового режиму воєнного стану в Україні та протягом 90 днів з дня його припинення або скасування»;
- Постанова Кабінету Міністрів України від 11 листопада 2022 року № 1275 «Деякі питання здійснення оборонних закупівель на період дії правового режиму воєнного стану»;
- Постанова Кабінету Міністрів України від 24 лютого 2016 року № 166 «Про затвердження Порядку функціонування електронної системи закупівель та проведення авторизації електронних майданчиків»;
- Постанова Кабінету Міністрів України від 11 жовтня 2016 року № 710 «Про ефективне використання державних коштів» зі змінами;
- Постанова Кабінету Міністрів України від 4 грудня 2019 року № 1070 «Деякі питання здійснення розпорядниками (одержувачами) бюджетних коштів попередньої оплати товарів, робіт і послуг, що закуповуються за бюджетні кошти»;
- Постанова Кабінету Міністрів України від 4 квітня 2001 року № 332 «Про граничні суми витрат на придбання автомобілів, меблів, іншого обладнання та устаткування, мобільних телефонів,

- комп'ютерів державними органами, а також установами та організаціями, які утримуються за рахунок державного бюджету»;
- Постанова Кабінету Міністрів України від 1 серпня 2013 року № 631 «Про затвердження Порядку проведення перевірок закупівель Державною аудиторською службою, її міжрегіональними територіальними органами і внесення змін до деяких актів Кабінету Міністрів України»;
 - Постанова Кабінету Міністрів України від 22 квітня 2020 року № 292 «Про встановлення розміру плати за подання скарги та затвердження Порядку здійснення плати за подання скарги до органу оскарження через електронну систему закупівель та її повернення суб'єкту оскарження»;
 - Постанова Кабінету Міністрів України від 22 вересня 2021 року № 1012 «Деякі питання закупівлі лікарських засобів, необхідних для здійснення заходів, спрямованих на запобігання виникненню і поширенню, локалізацію та ліквідацію спалахів, епідемій та пандемій гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2»;
 - Постанова Кабінету Міністрів України від 14 вересня 2020 року № 822 «Про затвердження Порядку формування та використання електронного каталогу»;
 - Постанова Кабінету Міністрів України від 24 березня 2023 року № 256 «Про реалізацію експериментального проєкту щодо здійснення оборонних закупівель безпілотних систем та засобів радіоелектронної боротьби вітчизняного виробництва»;
 - Постанова Кабінету Міністрів України від 3 березня 2021 року № 363 «Питання оборонних закупівель».
 - Постанова КМУ № 693 (11.06.2025) «Про внесення змін до Порядку здійснення закупівлі безпілотних систем, засобів радіоелектронної боротьби тактичного рівня вітчизняного виробництва та їх складових частин»;
 - Постанова КМУ № 781 (ред. 28.03.2023) «Про затвердження Порядку здійснення контролю за якістю товарів, робіт і послуг оборонного призначення на всіх етапах їх розроблення, виробництва, модернізації, ремонту та утилізації, а також за цільовим використанням коштів»;
 - Постанова КМУ № 1107 (ред. 28.03.2023) «Про затвердження Положення про представництва державних замовників у сфері оборони на підприємствах, в установах і організаціях»
 - Постанова КМУ № 452 (15.04.2025) «Про затвердження Порядку проведення робіт з державного гарантування якості товарів, робіт і послуг оборонного призначення»;
 - Постанова КМУ № 309 - 17.03.2021 - «Про затвердження Порядку формування та коригування очікуваної вартості товарів, робіт і послуг оборонного призначення (неконкурентні процедури)».

Накази Уповноваженого органу з питань закупівель:

- Наказ Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 13 квітня 2016 року № 680 «Про затвердження примірної тендерної документації» (у частині, що не суперечить положенням Закону № 922-VIII у чинній редакції);
- Наказ Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України від 15 квітня 2020 року № 710 «Про затвердження Переліку формальних помилок», зареєстрований у Міністерстві юстиції України 29 липня 2020 року за № 715/34998;
- Наказ Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 23 грудня 2015 року № 1749 «Про затвердження національного класифікатора України ДК 021:2015 та скасування національного класифікатора України ДК 021:2007»;
- Наказ Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України від 15 квітня 2020 року № 708 «Про затвердження Порядку визначення предмета закупівлі», зареєстрований у Міністерстві юстиції України 9 червня 2020 року за № 500/34783;
- Наказ Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України від 11 червня 2020 року № 1082 «Про затвердження Порядку розміщення інформації про публічні закупівлі», зареєстрований у Міністерстві юстиції України 1 липня 2020 року за № 610/34893;
- Наказ Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України від 7 квітня 2020 року № 648 «Про вебпортал Уповноваженого органу з питань закупівель»;
- Наказ Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 15 вересня 2017 року № 1372 «Про затвердження Порядку укладання і виконання рамкових угод», зареєстрований у Міністерстві юстиції України 9 жовтня 2017 року за № 1236/31104;
- Наказ Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 2 грудня 2016 року № 2017 «Про примірні навчальні програми з питань організації та здійснення публічних закупівель»;
- Наказ Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України від 18 лютого 2020 року № 275 «Про затвердження примірної методики визначення очікуваної вартості предмета закупівлі»;
- Наказ Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України від 14 грудня 2020 року № 2628 «Про затвердження форми і Вимог до забезпечення тендерної пропозиції / пропозиції»;
- Наказ Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України від 28 вересня 2020 року № 1894 «Про затвердження Примірної методики визначення вартості життєвого циклу»;

- Наказ Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України від 7 грудня 2020 року № 2546 «Про затвердження Примірного положення про тендерний комітет»;
- Наказ Міністерства економіки України від 8 червня 2021 року № 40 «Про затвердження Примірного положення про уповноважену особу».

Наказ Міністерства оборони України:

- Наказ Міністерства оборони України від 1 березня 2023 року № 111 «Про уповноваження військових частин (установ, закладів) в системі Міністерства оборони України на здійснення оборонних закупівель та укладення державних контрактів (договорів) на період дії правового режиму воєнного стану».
- Наказ Міністерства оборони України від 12 липня 2024 року №471/нм «Про деякі питання організації діяльності уповноваженої особи, іншої особи державного замовника та колегіального органу при здійсненні оборонних і публічних закупівель для забезпечення потреб Збройних Сил України на період дії правового режиму воєнного стану»

2. ЕЛЕКТРОННА СИСТЕМА ПУБЛІЧНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ ТА ЕЛЕКТРОННІ МАЙДАНЧИКИ

2.1. Електронна система закупівель «Prozorro»

До 2016 року сфера публічних закупівель в Україні була закритою та корумпованою. Інформацію про тендери друкувало ДП «Зовнішторгвидав» у газеті «Вісник державних закупівель» тиражем кілька сотень примірників. Тираж газети викупували зацікавлені особи, а пропозиції на торги можна було подати лише в паперовому вигляді. Звісно ж, багато пропозицій «губилося» дорогою до адресата.

Під час Революції Гідності команда волонтерів поставила собі за мету реформувати сектор закупівель і зробити його прозорим. Назва «Prozorro» народилася в коментарях на Facebook, а сама електронна система закупівель була розроблена без жодної копійки з державних коштів завдяки співпраці ГО «Transparency International Ukraine», приватних електронних майданчиків, IT-компанії «Quintagroup» та Міністерства економічного розвитку і торгівлі України.

У 2016 році «Quintagroup» передала систему «Prozorro» ДП «Прозорро», яке було створено на базі ДП «Зовнішторгвидав».

З 1 квітня 2016 року система «Prozorro» стала обов'язковою для центральних органів влади та монополістів, а з 1 серпня 2016 року — для решти публічних замовників. Сфера публічних закупівель регулюється Законом № 922-VIII, а головним полісмейкером у цій сфері є Департамент сфери публічних закупівель Міністерства економіки України. ДП «Прозорро» разом з електронною системою «Prozorro» на

100 % належать державі Україна та підпорядковуються Кабінету Міністрів України.

Електронна система публічних закупівель «Prozorro» — це онлайн-платформа, де державні й комунальні замовники оголошують тендери на закупівлю товарів, робіт і послуг, а представники бізнесу змагаються на торгах за можливість поставити це державі. Система «Prozorro» об'єднує десятки тисяч державних і комунальних органів влади та підприємств, у тому числі й замовників у сфері оборони (*замовники товарів, робіт і послуг*), і сотні тисяч комерційних компаній (*постачальники*).

Замовники оприлюднюють оголошення про проведення конкурентних видів закупівель у системі «Prozorro», а постачальники подають свої комерційні пропозиції. Далі відбувається електронний аукціон, у якому беруть участь усі постачальники, що подали свої пропозиції.

Публікація оголошення та подання пропозицій здійснюється через електронні майданчики, авторизовані системою «Prozorro» (перелік актуальних майданчиків можна отримати на офіційному вебсайті <https://prozorro.gov.ua/>).

2.2. Електронні майданчики для оголошення закупівель

Майданчик — це частина «Prozorro», через яку замовники й постачальники працюють у системі. Усі дії учасників закупівель здійснюються через особистий кабінет на електронному майданчику.

На майданчику ви працюєте в системі (оголошуєте закупівлю, «спілкуєтеся» з постачальниками за допомогою питань / вимог, які можна поставити під час проведення закупівлі, публікуєте рішення про переможця торгів, оприлюднюєте договір тощо). Ваш особистий кабінет розміщується на майданчику, на якому ви зареєстровані, а вся інформація, яку ви публікуєте через цей особистий кабінет, доступна для перегляду на сайті prozorro.gov.ua і решті майданчиків.

Особистий кабінет користувача розміщується саме на майданчику, на якому зареєстрований користувач (замовник). Електронний майданчик — це точка доступу користувачів до центральної бази даних «Prozorro». Авторизовані в системі «Prozorro» майданчики надають доступ до модуля електронного аукціону, який є частиною електронної системи закупівель і забезпечує створення, зберігання та оприлюднення всієї інформації про закупівлі, проведення електронного аукціону, автоматичний обмін інформацією й документами та користування сервісами з автоматичним обміном інформацією.

Обрати для реєстрації можна будь-який майданчик. Варто звернути увагу, що з погляду функціональності вони однакові. Зареєструвавшись на будь-якому з них, ви отримуєте доступ до системи

«Prozorro». Різниця полягає лише в зручності користування, якості та різноманітті додаткових сервісів, інтерфейсі для користувача.

Незалежно від того, на якому майданчику ви зареєстровані, у будь-який момент ви можете обрати інший або навіть проводити кожну наступну закупівлю на різних майданчиках. Проте майте на увазі, що закупівлю необхідно завершити на тому майданчику, на якому ви її розпочали. Не можна дублювати одну й ту саму закупівлю одночасно на декількох майданчиках, адже ви створите кілька ідентичних закупівель.

Тестовий режим у «Prozorro»

Перш ніж розпочинати публікувати щось у системі в реальному режимі, ви можете створити тестову закупівлю та спробувати функціонал майданчика.

Що таке тестовий режим? Це можливість створити план / закупівлю, які побачать лише ті користувачі, які так само, як і ви, перебувають у тестовому режимі. У тестовому режимі ви можете спробувати систему «наживо» (натиснути на всі функції / поставити всі галочки) при оголошенні закупівлі. Понад те, тестувати систему мають можливість не тільки замовники, а й постачальниками. Тобто на ваші тестові торги навіть можуть прийти постачальники. Якщо ви не бачите, де ввімкнути тестовий режим, зверніться до служби підтримки вашого майданчика.

Коли ви будете готові перейти до реальних закупівель, не забудьте звернутися до майданчика з проханням вимкнути тестовий режим або зробіть це самостійно.

2.3. Електронний цифровий підпис для уповноваженої особи

Різниця між УЕП і КЕП

Удосконалений електронний підпис (далі — УЕП) — це електронний підпис, створений за результатом криптографічного перетворення електронних даних, з якими пов'язаний цей електронний підпис, з використанням засобу вдосконаленого електронного підпису та особистого ключа, однозначно пов'язаного з підписувачем і який дає змогу здійснити електронну ідентифікацію підписувача та виявити порушення цілісності електронних даних, з якими пов'язаний цей електронний підпис.

Кваліфікований електронний підпис (далі — КЕП) — це вдосконалений електронний підпис, який створюється з використанням засобу кваліфікованого електронного підпису й базується на кваліфікованому сертифікаті відкритого ключа.

Відмінність УЕП і КЕП полягає у виді носія, на якому зберігається особистий ключ е-підпису, і видів сертифіката. В УЕП сертифікат удосконалений, а в КЕП — кваліфікований.

КЕП має таку саму юридичну силу, як і власноручний підпис, а також презумпцію відповідності власноручному підпису.

КЕП або УЕП: що використовувати в публічних закупівлях?

Замовники повинні використовувати КЕП, але в тендерній документації у вимогах до учасника можуть встановити можливість застосування УЕП.

Постановою Кабінету Міністрів України від 12 грудня 2023 року № 1298 «Про затвердження вимог до форматів удосконалених електронних підписів та печаток, які використовуються для надання електронних публічних послуг, та вимог до створення та перевірки удосконалених електронних підписів та печаток, що базуються на кваліфікованих сертифікатах відкритих ключів» **установлені вимоги до:**

- форматів удосконалених електронних підписів і печаток, які використовуються для надання електронних публічних послуг;
- створення та перевірки удосконалених електронних підписів і печаток, що базуються на кваліфікованих сертифікатах відкритих ключів.

Цією постановою встановлено можливість використовувати УЕП для отримання електронних послуг на постійній основі. Використання КЕП більше не вимагається як обов'язкове.

Утім, це не скасовує вимог тендерної документації, адже учасник має накладати той електронний підпис, якого вимагає замовник.

Для проведення закупівлі або публікації звіту про закупівлю без використання електронної системи замовник повинен підписати документи в електронній системі закупівель. Це можливо зробити лише за допомогою електронного ключа. Які ключі можна застосовувати та які вимоги до них в електронній системі закупівель, розглянемо нижче.

Відповідно до пункту 3 Порядку розміщення інформації про публічні закупівлі, затвердженого наказом Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України від 11 червня 2020 року № 1082, після внесення інформації в електронні поля на неї накладається КЕП посадової особи.

До підпису учасників вимоги дещо інші, адже вони залежать від вимог тендерної документації. Якщо замовник вимагає накласти КЕП, то накладення учасником УЕП означатиме недотримання вимог тендерної документації.

Для того, щоб оголошувати закупівлі в системі «Prozorro», уповноважена особа (або особи), яка буде відповідальною за публікацію інформації від імені вашої військової частини (установи) на майданчику, має отримати КЕП.

Кожна уповноважена особа, яка буде відповідати за публікацію оголошень і звітів, повинна мати свій підпис. Тож заздалегідь подбайте про отримання КЕП для особи, яка буде замінювати відповідальну особу в разі відпустки, лікарняного або звільнення відповідальної особи.

Процедура отримання електронного цифрового підпису залежить від акредитованого центру сертифікації ключів, який його надає.

Акредитований центр сертифікації ключів (АЦСК) — акредитований державою у встановленому порядку орган, що пропонує послуги з надання електронного цифрового підпису з одночасним постачанням захищених носіїв ключової інформації або з використанням власних носіїв заявників типу USB-флешнакопичувач.

Перелік актуальних станом на 2024 рік акредитованих центрів сертифікації ключів

- КНЕДП — ІДД ДПС;
- «Дія». Кваліфікований надавач електронних довірчих послуг;
- АЦСК Укрзалізниці;
- АЦСК «MASTERKEY» ТОВ «АРТ-МАСТЕР»;
- КНЕДП ДП «УСС»;
- АЦСК ПАТ «УкрСиббанк»;
- АЦСК АТ КБ «ПРИВАТБАНК»;
- АЦСК АТ «Альфа-Банк»;
- КНЕДП ТОВ «ДЕПОЗИТ САЙН»;
- АЦСК Збройних Сил;
- Кваліфікований надавач ЕДП «Військова частина 2428»;
- ТКНЕДП «АЦСК ринку електричної енергії»;
- КНЕДП — АЦСК МВС України;
- АЦСК Національного банку України;
- АЦСК ТОВ «Центр сертифікації ключів «Україна»;
- Кваліфікований надавач ЕДП «Казначейство»;
- АЦСК ПАТ «НДУ»;
- АЦСК «eSign» ТОВ «Алтерсайн»;
- АЦСК ДП «Український інститут інтелектуальної власності»;
- АЦСК АТ «Ощадбанк»;
- АЦСК Генеральної прокуратури України;
- АЦСК ТОВ «Інтер-Метл»;
- Засвідчувальний центр Національного банку України.

3. ОРГАНІЗАЦІЯ ЗАКУПІВЕЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У ВІЙСЬКОВІЙ ЧАСТИНІ

Кожна служба у військовій частині за напрямом своєї діяльності має бібліотеку з різними нормативними актами, які регламентують її діяльність.

Наприклад, юридична служба має комплекс нормативно-правових актів, які визначають її повноваження, процедури роботи з юридичними питаннями, організацію претензійно-позовної роботи, забезпечення соціального та правового захисту військовослужбовців частини та взаємодію з іншими підрозділами. Фінансово-економічна служба керується фінансовими документами, які регулюють бюджетування, ведення обліку та фінансові операції військової частини. Речова служба має інструкції та положення, що визначають порядок забезпечення обмундируванням та іншими номенклатурними предметами. Продовольча служба керується документами, які встановлюють процедури зберігання та розподілу продуктів харчування, норми забезпечення на кожного військовослужбовця в різних умовах і випадках. Кожна із цих служб відіграє важливу роль у функціонуванні військової частини та виконанні її завдань, для цього й розробляються інструкції, положення, порядки, методичні рекомендації тощо, які забезпечують системність у здійсненні повноважень за відповідними напрямками.

Окремої документації для організації та здійснення публічних й оборонних закупівель потребує і закупівельна функція у військовій частині.

Наявність внутрішньої нормативно-правової бази для організації її діяльності, визначення та розподілення обов'язків між підрозділами забезпечує своєю чергою системність до підходів здійснення закупівель від етапу планування до фактичного отримання замовником необхідних товарів, приймання виконаних робіт чи послуг.

3.1. Річний план закупівель

Річний план закупівель

Відповідно до Закону № 922-VIII планування закупівель здійснюється на підставі наявної потреби в закупівлі товарів, робіт і послуг. Заплановані закупівлі включаються до річного плану закупівель (далі — річний план).

Річний план закупівель — першочерговий документ уповноваженої особи з публічних закупівель, затвердження якого передусь безпосередньому здійсненню закупівлі в електронній системі «Prozorro».

Наразі публічні закупівлі регулюються Законом № 922-VIII з урахуванням особливостей, які затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 12 жовтня 2022 року № 1178 «Про затвердження

особливостей здійснення публічних закупівель товарів, робіт і послуг для замовників, передбачених Законом України “Про публічні закупівлі”, на період дії правового режиму воєнного стану в Україні та протягом 90 днів з дня його припинення або скасування» (далі — Особливості № 1178).

Законом установлено, що перед початком будь-якої публічної закупівлі її необхідно внести до річного плану закупівель.

Зауважимо, що для державних замовників у сфері оборони немає обмежень на використання при здійсненні публічних закупівель цивільного законодавства, а саме постанови Кабінету Міністрів України від 12 жовтня 2022 року № 1178.

Особливостями № 1178 визначено, що підставою для планування публічної закупівлі є наявна потреба або планова потреба наступних періодів. Запланована закупівля, незалежно від її вартості, включається до річного плану закупівель замовника відповідно до статті 4 Закону № 922-VIII.

Оскільки наразі Особливостями № 1178 передбачено можливість планування закупівлі за наявною потребою, замовник може визначати предмет закупівлі за такою потребою на момент її наявності. Водночас замовнику слід враховувати, що планування на наступний рік здійснюється на основі річної потреби. Важливо пам’ятати, що згідно з пунктом 6 Особливостей № 1178 замовник не має права ділити предмет закупівлі на частини для уникнення проведення процедури закупівлі відкриті торги / використання електронного каталогу (у разі закупівлі товару), визначеної Особливостями № 1178.

Замовник має оприлюднити річний план закупівель в електронній системі закупівель протягом п’ять робочих днів із дня його затвердження.

Оприлюднюючи план закупівель якомога раніше, наприклад на початку року, замовник може підвищити показники конкуренції серед учасників і таким чином вплинути на ефективність закупівель.

Отже, закупівлі необхідно планувати на підставі наявних вихідних даних про потребу замовника, у тому числі виділених коштів, і обов’язково вносити дані про кожну заплановану закупівлю до річного плану закупівель ще до початку її проведення.

Однак іноді впродовж року потреби змінюються. Що в цьому випадку робити замовнику? Його першочергове завдання — внести зміни до річного плану закупівель.

Як правильно внести зміни до річного плану закупівель?

Як і у випадку оприлюднення річного плану, зміни необхідно опублікувати в електронній системі закупівель протягом п’яти робочих днів із дня їх затвердження.

Відповідно до Закону № 922-VIII затверджувати річний план закупівель у паперовому форматі необов’язково. Існує лише вимога оприлюднювати його в електронній системі закупівель. Однак під час

оформлення протоколу про затвердження річного плану закупівель або внесення змін до нього уповноваженій особі слід зазначити, що саме вона затверджує. Таким чином, спочатку річний план формується поза електронною системою закупівель.

Слід звернути увагу, що річний план закупівель повинен містити всі закупівлі, проведення яких передбачено Законом № 922-VIII, з урахуванням Особливостей № 1178, а саме:

- закупівлі за процедурою відкриті торги;
- договори про закупівлю, укладені без використання електронної системи закупівель, у тому числі від 0,1 гривні.

Такі ж вимоги передбачені й до внесення змін до річного плану закупівель.

Законом № 922-VIII не встановлено обмежень щодо форми внесення змін до річного плану закупівель, їх характеру та періодичності. Таким чином, замовник має можливість вносити зміни до річного плану закупівлі за потреби.

Зміни до річного плану закупівель можуть бути різними, а саме:

- **Зміна оприлюднених даних про закупівлі.** У випадку, якщо змінилися, наприклад, потреби, термін проведення процедури, очікувана вартість закупівлі. У такій ситуації зміни вносять у вже наявну в плані інформацію.
- **Зміна річного плану закупівлі за умови виникнення нової потреби в закупівлі.** У цьому випадку необхідно додати до річного плану нову закупівлю. В електронній системі закупівель це робиться за тим самим принципом, що і формування рядків річного плану.

Під час внесення змін до вже оприлюднених даних у річному плані замовнику слід робити такі зміни у вікні конкретної закупівлі.

3.2. Перелік та обсяги закупівель

На відміну від законодавства для цивільних замовників, в оборонних закупівлях відсутній річний план закупівель, але наявний окремий перелік та обсяги закупівель.

Для планування оборонних закупівель і звітування про їх здійснення відповідно до особливостей здійснення оборонних закупівель на період дії правового режиму воєнного стану, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 11 листопада 2022 року № 1275 (далі — Особливості № 1275), рішеннями державних замовників, що здійснюють такі закупівлі, визначаються переліки та обсяги закупівель товарів, робіт і послуг оборонного призначення, інших товарів, робіт і послуг для гарантованого забезпечення потреб безпеки і оборони.

Таким чином, для державних замовників у сфері оборони, які здійснюють закупівлі відповідно до постанови Кабінету Міністрів

України від 11 листопада 2022 року № 1275, внутрішнім реєстром для здійснення закупівель є не «річний план», а «перелік та обсяги».

На відміну від річного плану закупівель, затвердження якого в паперовій формі законодавство не вимагає, затверджений перелік та обсяги закупівель у військовій частині має бути.

Річний план закупівель зазвичай складається з прогнозованих або планованих закупівельних операцій на весь рік. Однак фактичні закупівлі можуть відрізнятися через різні непередбачувані фактори та обставини, а тим паче під час дії правового режиму воєнного стану. Тому річний план закупівель є лише планом, а перелік та обсяги закупівель — це конкретні закупівлі, які здійснюються замовником під час дії правового режиму воєнного стану.

До переліку та обсягів закупівель також можуть вноситися зміни, коли існує така необхідність.

3.3. Взаємодія між підрозділами у військовій частині при здійсненні закупівель

Взаємодія між підрозділами у військовій частині в процесі здійснення закупівель відіграє надзвичайно важливу роль для своєчасного й ефективного забезпечення військової частини матеріальними засобами, виконання робіт чи надання послуг. Ініціатор закупівлі як посадова особа з визначеної сфери військової діяльності має особливу відповідальність за забезпечення своєчасності та повноти інформації, що надходить для виконання процедури закупівлі.

Наприклад, начальник служби бойової підготовки чи експлуатації безпілотних систем має детально проаналізувати потреби свого підрозділу й обґрунтувати необхідність здійснення закупівлі певного товару або обладнання. У рапорті із заявкою на закупівлю повинна бути вказана вся необхідна інформація, включаючи терміни поставки, кількість товарів, їхні технічні характеристики та будь-які інші параметри, які можуть бути важливими для визначення відповідного постачальника і вартості закупівлі.

Співпраця з іншими підрозділами у військовій частині, такими як фінансово-економічна служба, юридична служба, — ключова передумова успішної реалізації процесу закупівлі. Вони повинні забезпечити необхідну підтримку у сфері фінансового планування та дотримання законодавства для успішного виконання процедури закупівлі. Тільки завдяки взаємодії між усіма зацікавленими сторонами можна забезпечити ефективну й оперативну реалізацію військових потреб через закупівельний процес.

Для врегулювання відносин у військовій частині рекомендовано мати затверджений порядок здійснення закупівель. Мета впровадження такого порядку — створення у військовій частині єдиних правил організації закупівельної діяльності, забезпечення ефективності використання коштів, зниження вартості товарів, робіт і

послуг, що закупаються, з гарантуванням належної якості, покращення умов поставки, забезпечення прозорості закупівель, зниження корупційних ризиків.

Для планування оборонних закупівель і звітування про їх здійснення відповідно до Особливостей № 1275 замовник визначає переліки та обсяги закупівель товарів, робіт і послуг оборонного призначення, інших товарів, робіт і послуг для гарантованого забезпечення потреб безпеки і оборони. Рішення про затвердження переліку та обсягів закупівель товарів, робіт і послуг затверджується наказом командира військової частини.

Яким чином формується перелік та обсяги закупівель?

Для планування закупівель командир військової частини видає наказ про надання інформації посадовими особами військової частини про наявну потребу в закупівлі товарів, робіт і послуг, на виконання якого начальники служб і командири підрозділів подають інформацію про наявність таких потреб.

Ініціатори закупівлі (служби) за погодженням з уповноваженою особою у визначений наказом термін подають командирі військової частини доповідь про наявні потреби в забезпеченні матеріально-технічними засобами (здійсненні робіт / виконанні послуг).

У рапорті зазначається інформація про назву товару (роботи, послуги), кількість, наводиться обґрунтування необхідності в забезпеченні потреби, визначається пріоритетність і надається розрахунок середньої вартості одиниці товару (роботи, послуги) на основі трьох (або більше) аналогічних пропозицій із зазначенням їх джерела.

На підставі інформації, отриманої від ініціаторів закупівель, уповноважена або інша посадова особа готує доповідь про зведену потребу та подає на розгляд командирі військової частини.

Надалі така зведена інформація може бути перетворена в перелік та обсяги закупівель товарів, робіт і послуг та відповідно затверджена наказом командира військової частини.

У разі необхідності ініціатори закупівель можуть подати пропозицію командирі військової частини про нові наявні потреби в забезпеченні матеріально-технічними засобами (здійсненні робіт / виконанні послуг), які своєю чергою після погодження командира військової частини вносяться до переліку та обсягів закупівель.

3.4. Перелік типових документів для ефективного впровадження закупівельної функції у військовій частині

Щоб забезпечити ефективну реалізацію закупівельної функції у військовій частині, її можна впровадити за допомогою локальних нормативно-правових актів.

Головним чином успіх в управлінні закупівлями залежить від системної підготовки й належної документації, що лежить в основі цього комплексного завдання. У цьому розділі ми ретельно розглянемо ключові документи¹, які визначають процеси, вимоги та відповідальність, необхідні для успішного впровадження та функціонування системи закупівель у військовій частині.

1. Наказ про призначення уповноваженої особи

Згідно зі статтею 11 Закону № 922-VIII відповідальною за організацію та проведення процедури закупівлі / спрощеної закупівлі є уповноважена особа, яка визначається або призначається замовником одним із таких способів:

1) шляхом покладення на працівника (працівників) зі штатної чисельності функцій уповноваженої особи як додаткової роботи з відповідною доплатою згідно із законодавством;

2) шляхом введення до штатного розпису окремої (окремих) посади (посад), на яку буде покладено обов'язки виконання функцій уповноваженої особи (уповноважених осіб);

3) шляхом укладення трудового договору (контракту) згідно із законодавством.

Наразі за відсутності штатної посади уповноваженої особи призначення здійснюється шляхом покладення на працівника (військовослужбовця) функцій уповноваженої особи як додаткової роботи.

Таким чином, ми призначаємо всередині військової частини уповноважену особу, а також передбачаємо, хто виконуватиме обов'язки уповноваженої особи в разі, якщо основна уповноважена особа буде перебувати у відпустці, відрядженні, на лікуванні тощо.

Можна визначити одну або декілька уповноважених осіб. При цьому кожна з уповноважених осіб може відповідати за різні види закупівель, тобто їхні обов'язки будуть розподілені. До прикладу, одна уповноважена особа проводить закупівлі без використання електронної системи закупівель, а інша — відкриті торги та спрощені закупівлі.

2. Положення про уповноважену особу із закупівель товарів, робіт і послуг

Цей документ визначає функції, повноваження та відповідальність уповноваженої особи із закупівель товарів, робіт і послуг. Примірне положення затверджене наказом Міністерства економіки України від 8 червня 2021 року № 40 «Про затвердження Примірного положення про уповноважену особу».

¹ Актуальний перелік примірних документів можна отримати за посиланням у Розділі 8 цього посібника.

3. Наказ про визначення переліку та обсягів закупівель товарів, робіт і послуг оборонного призначення, інших товарів, робіт і послуг для гарантованого забезпечення потреб безпеки і оборони

Визначеної форми переліку та обсягів закупівель у законодавстві вищого рівня немає, тому можемо запропонувати два варіанти затвердження переліку та обсягів.

Перший варіант — видання єдиного наказу та внесення змін до нього.

Другий варіант — затвердження окремим наказом кожної нової потреби, яка формується на основі поданих ініціаторами закупівлі пропозицій. Таким чином, кожним окремим наказом ми будемо визначати потребу, включаючи її до переліку та обсягів закупівель.

Варто звернути увагу, що попри відсутність у законодавстві вимоги створювати окремі накази в розрізі календарних років, такі переліки краще розділяти між собою. Це дозволить провести граничні лінії між закупівельними роками попередніх періодів.

4. Наказ про надання інформації посадовими особами військової частини про наявну потребу в закупівлі товарів, робіт та послуг

Для ефективного збору потреб і подальшого їх внесення до переліку та обсягів закупівель, забезпечення своєчасного отримання повної необхідної інформації від ініціаторів закупівель, а також надання такої інформації за єдиними стандартами документів буде корисно видати відповідний наказ у військовій частині.

5. Порядок / положення про здійснення закупівель у військовій частині

Оскільки єдиний порядок / положення організації та проведення закупівель, взаємодії між структурними підрозділами у військовій частині відсутній, відповідно нема заборони чи обмеження на створення подібного документа, тому його варто мати в кожній військовій частині.

Такий порядок / положення допоможе налагодити чітку внутрішню систему, а також розподілити права та обов'язки між ініціаторами закупівель й уповноваженими особами із закупівель, впровадити правила організації закупівельної діяльності.

6. Порядок здійснення закупівлі озброєння, військової та спеціальної техніки, ракет і боєприпасів та їхніх складових частин, а також послуг із розроблення, ремонту, модернізації озброєння, військової і спеціальної техніки, боєприпасів та їхніх складових частин, товарів, робіт і послуг для будівництва військових інженерно-технічних і фортифікаційних споруд

Відповідно до пунктів 43–49 постанови Кабінету Міністрів України від 11 листопада 2022 року № 1275 (зі змінами згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 1 лютого 2024 року № 122) державні замовники здійснюють закупівлі озброєння, військової та спеціальної техніки, ракет і боєприпасів та їхніх складових частин, а також послуг із розроблення, ремонту, модернізації озброєння, військової і спеціальної техніки, боєприпасів та їхніх складових частин без застосування видів (процедур) закупівель, визначених законами України «Про оборонні закупівлі» та «Про публічні закупівлі». Порядок проведення таких закупівель, у тому числі порядок укладення державних контрактів (договорів), визначає державний замовник.

З огляду на це у військовій частині обов'язково має бути чітко визначений і відокремлений порядок здійснення таких закупівель. У ньому, зокрема, установлюються окремі вимоги законодавства вищого рівня щодо звітування, форми цінової пропозиції від потенційних постачальників, країни виробника й походження товару тощо.

3.5. Договірна робота у військовій частині

Для належної організації ведення договірної роботи у військовій частині необхідно мати Положення про порядок ведення договірної роботи як визначає загальні засади з питань організації договірної роботи, механізм взаємодії при укладанні договорів (змін та доповнень до них), погодженні їх проектів, підписанні, реєстрації, виконанні та зберіганні договорів.

Договори від імені військової частини укладаються в письмовій формі за підписом осіб, яким надано право підпису фінансово-господарських документів.

Договірна робота у військовій частині повинна сприяти:

- забезпеченню захисту майнових та інших прав та законних інтересів військової частини;
- мінімізації ризиків, що можуть призвести до негативних наслідків;
- захисту від протиправних посягань з боку третіх осіб та мінімізації ризиків застосування до військової частини будь-яких санкцій з боку правоохоронних та контролюючих органів;
- забезпечення єдиного механізму проходження процедури розробки та погодження проектів договорів, стороною в яких виступає військова частина, з метою швидкої та ефективної роботи;
- забезпеченню належного виконання договірних зобов'язань;
- економії та раціональному використанню матеріальних, фінансових та інших ресурсів.

До договірної роботи належить:

- підготовка проекту договору або розгляд проекту договору, що надійшов від іншої сторони (контрагента);
- підготовка та оформлення документів, потрібних для укладання договору;
- погодження (візування) проекту договору;
- підписання договору;
- реєстрація та зберігання укладеного договору;
- здійснення контролю за розрахунками та виконанням договірних зобов'язань.

Загальні вимоги до договорів

Договори, стороною в яких виступає військова частина, укладаються за результатами проведеної процедури закупівлі/спрощеної закупівлі, або без використання електронної системи закупівель відповідно до чинного законодавства.

Проект договору, предметом якого є закупівля товарів, робіт або послуг готується лише після включення відповідної закупівлі до річного плану закупівель на підставі відповідного рапорту відповідальної особи, яка виступає з ініціативою необхідності укладання договору.

Визначення предмету договору здійснюється уповноваженою особою з питань закупівель, відповідно до вимог Порядку визначення предмету закупівлі, у тому числі на основі національного класифікатора України за показником четвертої цифри основного словника із зазначенням у дужках конкретної назви товару чи послуги з відповідним кодом, що найбільше відповідає назві номенклатурної позиції предмету закупівлі.

Проект договору може розроблятися будь-якою із договірних сторін, крім випадків, передбачених законодавством.

Підготовка проекту договору включає проведення переговорів між ініціатором укладення договору та контрагентом, безпосередня підготовка проекту договору або отримання такого проекту від іншої сторони за договором.

Підготовку проекту договору здійснює відповідальна особа, яка виступає з ініціативою про необхідність укладання договору. Така особа є відповідальною за його укладення та своєчасне і повне виконання. Відповідальною особою з боку військової частини може виступати керівник будь-якого самостійного підрозділу, служби.

Зміст договору становлять умови (пункти), визначені на розсуд сторін і погоджені ними та умови, які є обов'язковими відповідно до законодавства України, зокрема:

- 1) дата й місце його укладання;
- 2) найменування сторін;
- 3) предмет договору (назва товарів, робіт, послуг), якісні характеристики товару, характер виконуваної роботи (послуг, що надаються), їх відповідність науковим, технічним, економічним та іншим вимогам, кількісні показники товарів, робіт або послуг, що закуповуються, строки поставки товарів, виконання робіт або надання послуг;
- 4) ціна договору (вартість товарів, робіт, послуг), порядок розрахунків;
- 5) зобов'язання (права та обов'язки) сторін за договором;
- 6) порядок виконання, здачі та приймання робіт (надання послуг);
- 7) гарантійні зобов'язання (у разі необхідності);
- 8) відповідальність сторін (у тому числі звільнення в/ч А0000 від відповідальності за порушення строку виконання грошових зобов'язань у зв'язку з несвоєчасним відкриттям бюджетних асигнувань не з вини в/ч А0000);
- 9) форс-мажорні обставини;
- 10) порядок врегулювання спорів;
- 11) строк дії договору, порядок внесення змін, умови розірвання договору та припинення його дії;
- 12) юридичні адреси сторін та банківські реквізити;
- 13) положення про застереження антикорупційного законодавства.

Крім вищезазначених умов, договором можуть бути передбачені інші умови, які погоджені сторонами, та не суперечать законодавству.

Невід'ємною частиною наданого для розгляду проекту договору можуть бути:

- 1) специфікація;
- 2) протокол погодження договірної ціни;
- 3) калькуляція кошторисної вартості з розрахунками відповідно до статей витрат;
- 4) графік виконання робіт;
- 5) технічні вимоги;
- 6) акти прийому-передачі;
- 7) додатки.

До проекту договору у випадку необхідності додаються такі документи:

- 1) виписка з Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців станом на дату підготовки проекту договору;
- 2) копії установчих документів сторін;
- 3) у випадку підписання договору представником контрагента - належним чином оформлена довіреність представника.

Відповідальна особа забезпечує отримання від контрагента зазначених документів.

Порядок погодження проектів договорів.

Відповідальна особа, перед початком процедури погодження договору, самостійно, виходячи з потреб та інтересів військової частини, визначає та попередньо погоджує з контрагентами всі його істотні умови, включаючи предмет договору, вартість договору, строки виконання сторонами зобов'язань за договором, інші істотні та важливі умови договору.

Для підготовки проекту договору, або погодження наданого контрагентом проекту договору, ініціатор закупівлі, підписує аркуш погодження, та надає проєкт договору та всі додатки до нього до: юридичної служби, уповноваженій особі з питань закупівель, фінансово-економічній службі, уповноваженій особі з питань запобігання та виявлення корупції. У випадку погодження вище вказані керівники служб проставляють свій особистий підпис.

Подальше обговорення проекту договору, пропозиції щодо внесення змін або доповнень до запропонованого проекту всіма учасниками погодження проекту відбувається виключно в письмовій формі, в тому числі засобами електронного зв'язку.

У випадку надання проекту договору контрагентом погодження його редакції відбувається в наступному порядку:

- 1) Уповноважена особа з питань державних закупівель;
- 2) Фінансово-економічна служба;

- 3) Юридична служба;
- 4) Уповноважена особа з питань запобігання та виявлення корупції

У випадку необхідності підготовки проекту договору військовою частиною його підготовка проводиться юридичною службою виходячи із вказаних в рапорті служби умов договору.

У випадку незгоди будь-якого фахівця з підрозділів та служб, що здійснюють погодження, з певними положеннями проекту договору або не можливістю чи доцільністю укладення договору в цілому, він зобов'язаний повідомити про це Відповідальну особу та інші відділи (фахівців), які до цього вже приймали участь у погодженні проекту договору та, за можливості, запропонувати альтернативну редакцію проекту або обґрунтовану відмову від візування наданого проекту.

Після погодження альтернативної редакції договору усіма учасниками процесу погодження така редакція договору може бути передана на остаточне погодження контрагенту.

Після погодження проекту договору усіма відповідними підрозділами чи службами, Відповідальна особа передає його на погодження та підписання контрагенту та організовує подальше отримання відповідних екземплярів для підписання з боку військової частини.

У разі отримання від контрагента пропозицій щодо внесення змін та доповнень до запропонованого військовою частиною проекту договору, такі зміни обов'язково додатково погоджуються з юридичною службою військової частини та, за необхідності, з іншими підрозділами чи службами.

Опрацювання та погодження проектів договорів здійснюється кожним структурним підрозділом чи службою в межах його повноважень та функціональних обов'язків, а саме:

- 1) Уповноваженою особою з питань закупівель:
 - у частині відповідності предмета договору та очікуваної вартості закупівлі річному плану закупівель/переліку та обсягам закупівель;
 - відповідності законодавству про публічні та оборонні закупівлі.
- 2) Уповноважена особа з питань запобігання та виявлення корупції в частині виявлення в тексті проекту договору положень, що можуть сприяти вчиненню корупційного правопорушення або правопорушення, пов'язаного з корупцією.
- 3) Юридичною службою в частині :
 - правової оцінки проекту договору щодо встановлення відповідності вимогам законодавства положень, викладених у проекті договору;
 - наявності в договорі всіх істотних умов.
- 4) Фінансово-економічною службою:
 - відповідності напрямів видатків кошторисним призначенням;

- наявності та достатності бюджетних асигнувань, встановлених кошторисом, з урахуванням потреби в забезпеченні виконання пріоритетних заходів поточного бюджетного року;

- відповідності порядку здійснення оплати за договором нормативно-правовим актам, що регулюють бюджетні відносини;

- правильності арифметичних розрахунків у додатках до проекту договору (протоколі погодження договірної ціни, калькуляції, специфікації тощо);

- ефективного та економного використання бюджетних коштів шляхом моніторингу наданих Відповідальною особою цінових пропозицій (не менше трьох) предмету закупівлі у випадку, якщо така закупівля відбувається по спрощеній процедурі.

Після погодження (візування) всіх відповідних структурних підрозділів чи служб, які залучаються до підготовки проекту договору, а також погодження його з контрагентом, примірники проекту договору, подаються Відповідальною особою на підпис Підписанту.

Подання Підписанту на підпис договору, без підписаного аркуша погодження не допускається.

Супроводження договору в частині підписання його контрагентом забезпечується Відповідальною особою.

Реєстрація та зберігання договорів

Реєстрація та ведення журналу реєстрації договорів здійснюється Фінансово-економічною службою. Начальником фінансово-економічної служби визначаються військовослужбовець служби, відповідальний за реєстрацію та ведення Журналу реєстрації договорів.

Усі підписані сторонами примірники договорів і додаткових договорів (угод) реєструються в Журналі реєстрації договорів.

Журнал реєстрації договорів повинен мати номер відповідно до номенклатури справ Фінансово-економічної служби, бути пронумерований у правому верхньому куті, використовуючи чорнильну або кулькову ручку з чорнилом темного кольору та прошитий нитками або іншим устаткуванням.

У кінці Журналу на зворотному боці останнього аркуша складається засвідчувальний напис: "Журнал реєстрації договорів за ____ рік прошито та пронумеровано на ____ арк.", який скріплюється підписом начальника служби.

У разі технічної можливості Журнал реєстрації договорів ведеться в електронному вигляді з використанням відповідного прикладного програмного забезпечення.

Протягом одного робочого дня після укладення військовою частиною договору, додаткового договору (угоди) усі його оригінальні примірники подаються для реєстрації в Журналі реєстрації договорів.

Передачу на реєстрацію примірників договору, додаткового договору (угоди) здійснює відповідальна особа військової частини, яка виступає з ініціативою необхідності укладання договору.

Для реєстрації разом із примірниками договору, додаткового договору (угоди) подаються оригінали додатків до договору, додаткового договору (угоди), що є його невід'ємною частиною, та, в разі наявності, копії інших документів, що стосуються договору.

За результатами розгляду документів, здійснюється реєстрація договору, додаткового договору (угоди), присвоюється дата й номер реєстрації на всіх його примірниках.

У разі подання на реєстрацію примірників договору з присвоєними реєстраційними номерами контрагентів номер реєстрації військової частини ставиться через правобічну похилу риску.

Додаткові договори (угоди) реєструються з присвоюванням порядкового номера такого додаткового договору (угоди) у відповідності до раніше укладених додаткових угод про внесення змін і доповнень до договору та через правобічну похилу риску порядкового реєстраційного номера, визначеного в Журналі реєстрації договорів.

Розрахунки за договорами

Розрахунки за договорами здійснюються за рахунок коштів, передбачених і затверджених кошторисом військової частини на відповідний бюджетний рік.

Розрахунки за договором здійснюються на умовах, визначених у відповідному договорі.

У випадку невиконання або неналежного виконання договору нарахування штрафних санкцій забезпечується відповідальною особою військової частини, яка виступила з ініціативою необхідності укладання договору, після консультацій з фінансово-економічною службою, та юридичною службою.

Відповідальність за ведення договірної роботи

Відповідальність за ведення договірної роботи, а саме розроблення, погодження, укладення та виконання договорів, перевірку відповідності виконаних робіт (наданих послуг, поставлених товарів) умовам укладених договорів, достовірність складання накладних/актів приймання-передачі товарів (робіт, послуг) тощо, дотримання термінів виконання договору, вчасне нарахування штрафних санкцій, у разі неналежного виконання стороною (контрагентом) договірних зобов'язань тощо покладається на відповідальну особу військової частини, яка виступила з ініціативою необхідності укладання договору з моменту підготовки проекту договору до повного його виконання.

Відповідальність за своєчасність здійснення фінансових операцій, відповідність їх кодам економічної класифікації видатків бюджету та кошторисним призначенням, правильність нарахування штрафних санкцій, у разі неналежного виконання стороною (контрагентом) договірних зобов'язань покладається на фінансово-економічну службу.

Відповідальність за наявність у тексті договору положень, що можуть сприяти вчиненню корупційного правопорушення або правопорушення, пов'язаного з корупцією, покладається на особу, відповідальну за дотримання вимог антикорупційного законодавства.

Відповідальність за відповідність предмета договору та очікуваної вартості закупівлі річному плану закупівель/переліку і обсягам закупівель покладається на уповноважену особу з питань закупівель.

Відповідальність за відповідність договорів вимогам законодавства покладається на юридичну службу.

Недотримання порядку ведення договірної роботи, встановленого Положенням про договірну роботу у військовій частині, є порушенням дисципліни (невиконання чи неналежне виконання службових обов'язків) і тягне за собою відповідальність винних у цьому осіб відповідно до законодавства.

3.6. Деякі особливості врахування податку на додану вартість під час укладення договорів

Податок на додану вартість в оборонних закупівлях. Спеціальні ставки оподаткування, підстави звільнення від сплати.

Замовнику треба правильно визначити при оголошенні (проведенні) закупівлі, чи буде її проведено з ПДВ (і за якою ставкою), чи без ПДВ. При цьому, небагато представників замовників сектору оборони мають досвід роботи з цим податком та вміють правильно віднести ту чи іншу операцію до таких, що обкладаються або не обкладаються ПДВ. Також не вбачають велику різницю між звільненням від оподаткування ПДВ відповідної операції та обкладенням операції ПДВ за ставкою 0 відсотків.

Розберемо особливості роботи з ПДВ під час проведення закупівель військовими частинами.

Учасників закупівель, які проводять військові частини, можна розділити на дві категорії:

- платник ПДВ – виставляє вартість з урахуванням ПДВ (окрім встановлених винятків). Має право на відшкодування ПДВ та веде облік і сплату ПДВ державі;

- неплатник ПДВ (зазвичай – платник єдиного податку) – виставляє вартість, яка не включає ПДВ (тобто «без ПДВ»). Не має права на відшкодування ПДВ та не веде облік ПДВ.

Оскільки військові частини не є платниками ПДВ, для них важливим критерієм є загальна ціна за результатами закупівлі. Тому, коли за загальним правилом (коли немає звільнення від ПДВ чи нульової ставки ПДВ) закупівля оголошується (проводиться) з ПДВ, учасник закупівлі – не платник ПДВ виставляє (подає) пропозицію на таку закупівлю без ПДВ і це не є підставою відхилення такої пропозиції. Замовник-військова частина оцінює пропозиції (у тому числі комерційні при укладенні договору без використання електронної системи закупівель) за загальною вартістю (ціною).

При цьому, якщо закупівля оголошена з ПДВ, приймаються як пропозиції з ПДВ (від платників), так і без ПДВ (від неплатників). В свою чергу, якщо є підстави провести закупівлю без ПДВ (у разі винятків, описаних нижче), платник ПДВ може подати пропозицію тільки без ПДВ.

Приклад (у разі звичайної закупівлі, що проводиться з ПДВ):

Учасник 1 (неплатник ПДВ) – 120 грн без ПДВ, ПДВ не передбачено

Учасник 2 (платник ПДВ – 110 грн без ПДВ, ПДВ – 22 грн, усього – 132 грн.

Найвигідніша пропозиція – Учасник 1.

Законодавчо визначено **два глобальних винятки** у роботі з ПДВ в оборонних закупівлях:

1. Оподаткування операцій із постачання визначених категорій товарів за ставкою ПДВ – 0%.

2. Звільнення від оподаткування ПДВ (без ПДВ) операцій із ввезення на митну територію та постачання на митній території України визначених категорій товарів.

Обидва винятки застосовуються лише, коли постачальник – платник ПДВ. Неплатник ПДВ всі товари постачає без ПДВ.

1. За нульовою ставкою ПДВ, відповідно до Постанови КМУ від 02.03.2022 року №178 (далі – Постанова 178), до припинення чи скасування воєнного стану обкладаються операції з постачання товарів (запасних частин, акумуляторних батарей, автомобільних шин, охолоджуючих рідин, комплектуючих, додаткового обладнання тощо),

визначених нормативними та технічними документами, для транспортних засобів (зокрема спеціальних, спеціалізованих), а також пально-мастильних матеріалів силами оборони. При цьому, в пункті 1 цієї Постанови зазначені не тільки сили оборони, а також заклади, установи або організації, що утримуються за рахунок коштів держбюджету, яким постачають згадані товари для потреб забезпечення нацбезпеки та оборони України, захисту безпеки населення та інтересів держави.

Перелік вказаних у постанові товарів не є вичерпним. Основними критеріями віднесення товарів до таких, що повинні постачатися силами оборони за ставкою ПДВ 0 відсотків, є одночасно:

- визначення їх нормативними та технічними документами;
- призначення для транспортних засобів (у тому числі спеціальних та спеціалізованих).

При цьому, постачання пально-мастильних матеріалів силами оборони здійснюється за ставкою ПДВ 0 відсотків незалежно від їх призначення. Наприклад, постачання військовій частині мастила для генераторів також має відбуватися за ставкою ПДВ 0%

Основні проблеми, які виникають між замовником та постачальником:

- Неправильне вказання ПДВ у договорах замовника (вказується “без ПДВ”, замість “ПДВ – 0%”). Для військової частини як неплатника ПДВ це не критично, на відміну від постачальника – платника ПДВ, оскільки залежно від того, постачається товар без ПДВ чи за нульовою ставкою, у постачальника – платника ПДВ суттєво відрізняється облік.
- Відсутність обізнаності бухгалтерії постачальника зі спеціальними нормами Постанови КМУ №178, що потребує більше часу для погодження умов договору.
- Спірні питання щодо віднесення товарів до таких, що призначені для транспортних засобів відповідно до нормативних та технічних документів (як правило – кунги на пікапи, додаткове обладнання – механічний захист від FPV (сітки), пробліскові маячки, сирени, стійки під зброю). Для уникнення цих спірних питань одразу при оголошенні (проведенні) закупівлі рекомендується в проєкті договору вказувати призначення товару – для встановлення (використання) на транспортному засобі, і посилання на Постанову №178.

2. Підстави звільнення від оподаткування ПДВ на час воєнного стану вказані в пункті 32 підрозділу 2 розділу XX Податкового Кодексу

України (далі – пункт 32). Вони стосуються як ввезення на митну територію України, так і постачання товарів:

“Тимчасово, на період проведення антитерористичної операції та/або здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії російської федерації, та/або запровадження воєнного стану відповідно до законодавства, звільняються від оподаткування податком на додану вартість операції з ввезення на митну територію України та постачання на митній території України”.

У пункті 32 виділено 5 підпунктів, які визначають категорії товарів та умови, за яких їх постачання звільняється від ПДВ:

1. Спецзасоби індивідуального захисту (з особливостями за УКТЗЕД), для потреб оборони.

2. Зареєстровані лікарські засоби та медичні вироби (для лікування та реабілітації поранених) відповідно до підпункту “в” пункту 193.1 статті 193 ПКУ за переліком КМУ.

3. Незареєстровані лікарські засоби та медичні вироби (для лікування та реабілітації поранених) за переліком та обсягами КМУ.

4. Товари оборонного призначення, визначені такими згідно з пунктом 29 частини першої статті 1 Закону України “Про оборонні закупівлі” (з особливостями за УКТЗЕД).

5. Товари, кінцевим отримувачем яких відповідно до сертифіката кінцевого споживача або згідно з умовами договору визначено сектор оборони, та виконавці (співвиконавці) державних контрактів з оборонних закупівель (з особливостями за УКТЗЕД).

Найчастіше в оборонних закупівлях фігурують товари, вказані в підпунктах 4 та 5 пункту 32. При цьому варто приділити увагу тому, з якими особливостями дається посилання на УКТЗЕД.

Перелік товарів, операції з постачання яких звільнені від оподаткування ПДВ, досить великий. Щоби не розбирати кожен окремий товар кожного підпункту, умовно можна розділити порядок визначення товарів чи товарних підкатегорій за УКТЗЕД на чотири види:

1. УКТЗЕД вказано повністю.

ПРИКЛАД: підпункт є) підпункту 4 пункту 32 – 8806 (Безпілотні літальні апарати).

2. Опис конкретних товарів та посилання на класифікацію УКТЗЕД.

ПРИКЛАД: підпункт к) підпункту 4 пункту 32 – далекоміри, що класифікуються у товарній позиції 9015 10 00 00.

3. УКТЗЕД вказано з винятками.

ПРИКЛАД: підпункт і) підпункту 4 пункту 32 – групи 93, крім включених до товарної позиції 9303.

4. УКТЗЕД із вказанням частини товарів з категорії (підкатегорії, товарної позиції).

ПРИКЛАД: підпункт ж) підпункту 4 пункту 32 – 8807 (тільки для частини для безпілотних літальних апаратів).

Тобто для правильного визначення, чи підлягає операція з постачання товару звільненню від ПДВ, треба ретельно перевіряти, яким чином надане посилання на УКТЗЕД для товару чи товарної позиції в підпунктах 4 та 5 пункту 32.

На практиці при застосуванні підпункту 4 пункту 32 у постачальників виникають питання щодо віднесення товарів до товарів оборонного призначення.

Пункт 29 статті 1 Закону України “Про оборонні закупівлі” (на який посилається підпункт 4 пункту 32) включає в визначення товарів оборонного призначення як конкретні товари (озброєння, військова та спеціальна техніка, зброя і боєприпаси, спеціальні комплектувальні вироби для їх виготовлення та експлуатації, матеріали та обладнання, спеціально призначені для їх розроблення, виготовлення або використання, спеціальні технічні засоби, технічні засоби розвідки, засоби технічного та криптографічного захисту інформації, засоби спеціального зв’язку, космічна техніка військового та подвійного призначення, засоби індивідуального захисту (бронежилети всіх класів захисту, протиударні, кулезахисні шоломи, комплекти протиударного захисту тощо), спеціальні засоби (кайданки, кийки, засоби, споряджені речовинами сльозогінної, світлошумової дії тощо), спеціальні (спеціалізовані) транспортні засоби; комп’ютерна, оптична, вимірювальна та інша техніка; спеціальний формений одяг, необхідний для виконання завдань правоохоронними органами, структурними підрозділами органів виконавчої влади, що реалізують державну політику у сферах забезпечення охорони прав і свобод людини, інтересів суспільства і держави, протидії злочинності, підтримання публічної безпеки і порядку, військовими формуваннями з правоохоронними функціями, товари подвійного використання для гарантованого забезпечення потреб безпеки і оборони, розвитку обороноздатності держави та системи національної стійкості), так і будь-які інші товари, які закуповуються державними замовниками, визначеними згідно з пунктом 10 частини першої статті 1 Закону України “Про оборонні закупівлі”, для гарантованого забезпечення потреб безпеки і оборони.

Пункт 10 статті 1 Закону України “Про оборонні закупівлі” (надалі – Закон) дає наступне визначення державних замовників у сфері оборони: це визначені Кабінетом Міністрів України центральні органи виконавчої влади, інші державні органи, *військові формування, утворені відповідно до законів України.*

Згідно з пунктом 21 частини першої статті 2 Закону, оборонні закупівлі – це здійснення державним замовником закупівель товарів, робіт і послуг, призначених для виконання державних програм у сферах національної безпеки і оборони, а також *інших товарів, робіт і послуг для гарантованого забезпечення потреб безпеки і оборони.*

На жаль, іноді виникають ситуації, коли, здавалося б, товари, які за логікою повинні постачатися без ПДВ, оборонні замовники вимушені купувати з ПДВ. Як приклад – батареї для безпілотних літальних апаратів, антени для наземних станцій керування, гвинти, камери тощо. Логічно було б припустити, що такий товар має кваліфікуватися за УКТЗЕД 8807 – Частини літальних апаратів товарних позицій “Безпілотні літальні апарати”. Але оскільки при імпорті товарів визначення УКТЗЕД здійснюється під прямим контролем органів Державної Митної Служби, майже завжди батареям для безпілотних літальних апаратів присвоюють код УКТЗЕД як для звичайних акумуляторів, камерам для БПЛА – як звичайним камерам. Це призводить до того, що операції з ввезення на територію України та постачання таких товарів не звільняються від сплати ПДВ.

Оскільки товари, визначені підпунктами 4 та 5 пункту 32, найчастіше належать до озброєння, військової та спеціальної техніки, закупівля проходить без використання електронної системи на підставі пунктів 43-49 Особливостей №1275.

Відповідно до положення пункту 45 Особливостей №1275 закупівля здійснюється на підставі наданої вітчизняними або іноземними суб'єктами господарювання комерційної пропозиції. В такій комерційній пропозиції повинен зазначатися, в тому числі, код товару згідно з УКТЗЕД.

У пункті 47 Особливостей №1275 вказано, що відповідальність за формування комерційної пропозиції, повноту та правдивість зазначених даних несе постачальник, а замовник – ні.

Таким чином код УКТЗЕД, вказаний постачальником у комерційній пропозиції при здійсненні оборонної закупівлі без використання електронної системи закупівель відповідно до пунктів 43-49 Особливостей №1275, не може оскаржуватися замовником. При цьому, замовнику треба слідкувати, щоби вся інформація, визначена

пунктом 47 Особливостей №1275 як обов'язкова, була вказана в комерційній пропозиції учасника.

4. ВИДИ ТА СПОСОБИ ПРОВЕДЕННЯ ЗАКУПІВЕЛЬ

При проведенні закупівель під час правового режиму воєнного стану застосовуються положення розділу IV Закону України від 17 липня 2020 року № 808-IX «Про оборонні закупівлі» (далі — Закон № 808-IX). Згідно з положеннями пункту 2 статті 30 цього закону оборонні закупівлі на період дії правового режиму воєнного стану здійснюються на основі принципів, визначених статтею 3.

Тобто незалежно від вибору виду та способу проведення закупівлі повинні відповідати таким принципам:

- своєчасність і відповідність ухваленим рішенням про захист національних інтересів України, забезпечення потреб безпеки і оборони;
- послідовність ухвалення та виконання рішень про розроблення, закупівлю товарів, робіт і послуг оборонного призначення, систематичність їх виконання;
- конкурентність;
- ефективність використання коштів, результативність;
- відкритість і прозорість (окрім відомостей, що становлять державну таємницю і розголошення яких може завдати шкоди національній безпеці);
- запобігання корупції, зловживанням і дискримінації.

Особливості здійснення оборонних закупівель на період дії правового режиму воєнного стану встановлено Кабінетом Міністрів України у відповідній постанові від 11 листопада 2022 року № 1275.

Слід звернути увагу, що відповідно до підпункту 1 пункту 4 статті 30 Закону № 808-IX встановлено вимогу, якою державні замовники протягом одного робочого дня до дати розміщення оголошення про закупівлю надсилають таке оголошення для оприлюднення адміністратором електронної системи закупівель на вебпорталі уповноваженого органу з питань закупівель та/або в електронній системі закупівель (окрім закупівель товарів, робіт і послуг оборонного призначення, що становлять державну таємницю, а також закупівлі озброєння, військової і спеціальної техніки, боєприпасів і їхніх складових частин та послуг із розроблення, ремонту, модернізації озброєння, військової і спеціальної техніки, боєприпасів і їхніх складових частин). Форму та спосіб подання такого повідомлення радимо уточнювати на вебпорталі prozorro.gov.ua.

4.1. Закупівля без використання електронної системи

Особливостями № 1275 визначено підстави, процедури і вимоги до проведення закупівель без використання електронної системи. При

цьому важливо розуміти, що, за винятком декількох випадків, указані підстави проведення закупівлі без використання електронної системи не зобов'язують військову частину здійснювати закупівлю саме без використання електронної системи. Згадані підстави передбачені для максимально ефективного, та швидкого проведення закупівлі в умовах воєнного стану.

За об'єктами, закупівлі яких проводяться без застосування електронної системи, можна виділити:

- закупівлі озброєння, військової та спеціальної техніки, ракет і боєприпасів і їхніх складових частин, а також послуг із розроблення, ремонту, модернізації озброєння, військової і спеціальної техніки, боєприпасів і їхніх складових частин, товарів, робіт і послуг для будівництва військових інженерно-технічних і фортифікаційних споруд (далі — закупівлі ОВТ);
- закупівлі товарів, робіт і послуг оборонного призначення, що становлять державну таємницю.

Також при проведенні закупівель товарів і послуг оборонного призначення, інших товарів і послуг для гарантованого забезпечення потреб безпеки і оборони, вартість яких менша за 200 тисяч гривень, робіт оборонного призначення та робіт для гарантованого забезпечення потреб безпеки і оборони в разі, коли їхня вартість менша за 1,5 мільйона гривень, допускається проведення закупівель без використання електронної системи.

Згідно з пунктом 9 Особливостей № 1275 допускається проведення закупівель товарів і послуг оборонного призначення, інших товарів і послуг для гарантованого забезпечення потреб безпеки і оборони, вартість яких дорівнює або перевищує 200 тисяч гривень, робіт оборонного призначення та робіт для гарантованого забезпечення потреб безпеки і оборони в разі, коли їхня вартість дорівнює або перевищує 1,5 мільйона гривень (окрім закупівель товарів, робіт і послуг оборонного призначення, що становлять державну таємницю, а також закупівлі озброєння, військової і спеціальної техніки, боєприпасів і їхніх складових частин та послуг із розроблення, ремонту, модернізації озброєння, військової і спеціальної техніки, боєприпасів і їхніх складових частин, товарів, робіт і послуг для будівництва військових інженерно-технічних і фортифікаційних споруд), без проведення закупівель в електронній системі закупівель у разі:

- наявності однієї з обставин, передбачених пунктом 13 Особливостей № 1178;
- якщо замовник скасував спрощену закупівлю через відсутність учасників, у тому числі частково (за лотом).

Допорогові закупівлі товарів і послуг оборонного призначення, інших товарів і послуг для гарантованого забезпечення потреб безпеки і оборони

Допускається закупівля товарів і послуг оборонного призначення, інших товарів і послуг для гарантованого забезпечення потреб безпеки і оборони, вартість яких менша за 200 тисяч гривень, робіт оборонного призначення та робіт для гарантованого забезпечення потреб безпеки і оборони у разі, коли їхня вартість менша за 1,5 мільйона гривень.

У разі закупівлі без застосування електронної системи варто дотримуватися принципів публічних закупівель для якнайкращої ефективності використання коштів і досягнення результативності закупівлі, аналізувати ринок (у тому числі з використанням інформації з мережі Інтернет), охоплювати максимально можливе коло потенційних постачальників для отримання пропозицій, проводити перемовини щодо пониження цін, отримання найкращих умов постачання (термін, доставка, пакування, технічна підтримка тощо).

Слід зазначити, що проведення допорогових закупівель без застосування електронної системи не обов'язкове. Доволі часто застосування електронної системи (наприклад, з використанням електронного каталогу) для допорогових закупівель суттєво економить кошти, а також зменшує терміни проведення закупівлі.

Окрім цього, існує практика, коли розпорядженнями вищого командування щодо державних замовників — військових частин прямо встановлюється обов'язковість застосування електронної системи закупівель і для деяких допорогових закупівель.

Закупівлі ОВТ

Визначення понять «озброєння» та «військова техніка» надано у Зводі відомостей, що становлять державну таємницю, затвердженому наказом Служби безпеки України від 23 грудня 2020 № 383 (зі змінами):

Озброєння — це озброєння стрілецьке та артилерійське, системи (комплекси) ракетні й ракетно-космічні, керовані (некеровані) ракети та їхні складові частини, комплекси (установки) для їх запуску та складові одиниці до них, засоби керування зброєю (вогнем), системи дистанційного керування ракетами, обладнання для транспортування й обслуговування ракет, апарати торпедні та бомбомети для глибинних бомб.

Військова техніка — це:

- літаки та гелікоптери бойові, учбово-бойові, спеціальні військові, транспортні, апарати літальні безпілотні, складові одиниці літальних апаратів, пристрої та агрегати авіаційні, обладнання для забезпечення зльоту, посадки та технічного обслуговування літальних апаратів;
- бойові кораблі та катери, кораблі спеціального призначення, судна та катери забезпечення і спеціальні, апарати глибоководні;
- машини бойові колісні, машини військові спеціальні колісні, машини бойові гусеничні, спеціальне приладдя озброєння бойової колісно-гусеничної техніки;

- спеціальна техніка телефонного, телеграфного зв'язку та передачі даних, її складові частини;
- технічні засоби захисту апаратури, ліній і каналів зв'язку та їхні складові одиниці, апаратура шифрувальна та її складові частини, спеціальна техніка факсимільного зв'язку, техніка спеціального радіозв'язку, апаратура радіонавігаційних систем, спеціальна апаратура для запису (відеозапису) та відтворення звуку (відеосигналів), обладнання радіолокаційне, гідролокаційне, техніка протидії радіоелектронним, інфрачервоним, оптичним, гідроакустичним засобам виявлення цілей, засобам зв'язку, радіорозвідки противника, технічного захисту інформації та комплексного технічного контролю;
- спеціальне обладнання для автоматизованого (автоматичного) оброблення даних військового призначення, програмне забезпечення.

Варто зазначити що у відповідності до пункту 7 розділу I Порядку розроблення, освоєння та випуску нових видів продукції оборонного призначення, а також припинення випуску існуючих видів такої продукції, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 03.03.2021 № 234, поняття **військова техніка** включає в себе - технічні пристрої і засоби (системи, комплекси, зразки виробів), що призначені для ведення та забезпечення бойових дій, управління і забезпечення функціонування військових підрозділів Збройних Сил та інших утворених відповідно до законів військових формувань, навчання їх особового складу, обладнання та апаратура для випробування і контролю таких пристроїв і засобів, а також інші технічні засоби, пристрої, обладнання і предмети, спеціально виготовлені та/або конструктивно призначені для кінцевого використання у військових цілях.

Визначення поняття «спеціальна техніка» надане у пункті 27 статті 1 Закону № 808-IX:

Спеціальна техніка — техніка, що має спеціальне призначення у визначеній сфері застосування, зокрема розвідки, контррозвідки, зв'язку, захисту інформації, кібербезпеки й кіберзахисту, а також обладнання та апаратура для контролю й проведення випробувань таких засобів.

Укладення договорів на закупівлю ОВТ відбувається з урахуванням вимог Цивільного та Господарського кодексів України на підставі наданої вітчизняними або іноземними суб'єктами господарювання комерційної пропозиції на постачання ОВТ, виконання робіт або надання послуг оборонного призначення.

При цьому в комерційній пропозиції на постачання товару, виконання робіт або надання послуг оборонного призначення

вітчизняні або іноземні суб'єкти господарювання зазначають такі дані про предмет закупівлі, зокрема, але не лише:

- повне найменування, код згідно з УКТЗЕД, номенклатурний номер НАТО (за наявності);
- тактико-тактичні або інші характеристики (за наявності);
- дані про технічний стан;
- повне найменування виробника, країна походження та знаходження, логістичний маршрут постачання (за наявності);
- умови постачання (строк, графік тощо);
- загальна вартість (ціна) та умови оплати.

Згідно з вимогами частини 2 пункту 47 Особливостей № 1275 державний замовник (його посадові (службові) особи) не має (не мають) права вимагати інші документи щодо визначення вартості (ціни), окрім тих, які передбачені цими особливостями, і не несе відповідальності за формування комерційної пропозиції на постачання товару, виконання робіт або надання послуг оборонного призначення, повноту та достовірність зазначених у ній даних.

Слід зазначити, що у випадку закупівлі ОВТ для додержання принципів конкурентності, ефективності використання коштів і результативності необхідно проводити роботу для отримання максимально можливої кількості комерційних пропозицій, а також переговори з потенційними постачальниками з питань зниження цін закупівлі.

Закупівлі за наявності обставин, передбачених пунктом 13 Особливостей № 1178

Пункт 13 Особливостей № 1178 містить широкий перелік обставин, які дозволяють проводити закупівлі без використання електронної системи. Серед найбільш поширених обставин, які виникають при оборонних закупівлях і закупівлях для забезпечення потреб національної оборони, можна виділити такі:

- 1) замовник або його відокремлений підрозділ, що здійснює закупівлю згідно з абзацом 2 пункту 15 Особливостей № 1178, перебуває на території активних бойових дій, які не були завершені на дату укладення договору про закупівлю;
- 2) існує нагальна потреба в здійсненні закупівлі у зв'язку з виникненням об'єктивних обставин, що унеможливають дотримання замовником строків для проведення закупівлі із застосуванням відкритих торгів та/або електронного каталогу, яка повинна бути документально підтверджена замовником;
- 3) роботи, товари чи послуги можуть бути виконані, поставлені чи надані лише певним суб'єктом господарювання в одному з таких випадків:
 - предмет закупівлі полягає в створенні або придбанні витвору мистецтва або художнього виконання;

- укладення договору про закупівлю з переможцем архітектурного або мистецького конкурсу;
 - відсутність конкуренції з технічних причин, яка повинна бути документально підтверджена замовником;
 - необхідність захисту прав інтелектуальної власності;
 - укладення договору про закупівлю з постачальником «останньої надії» або з постачальником універсальної послуги на постачання електричної енергії або природного газу;
- 4) відкриті торги скасовані через неподання жодної тендерної пропозиції для участі у відкритих торгах у строк, установлений замовником згідно з Особливостями № 1178, у тому числі за лотом. При цьому предмет закупівлі, його технічні, кількісні та якісні характеристики, проєкт договору про закупівлю, а також вимоги до суб'єкта, з яким укладається договір про закупівлю, не повинні відрізнятися від вимог, що були визначені замовником у тендерній документації (окрім вимог, визначених пунктом 47 Особливостей № 1178), і сума договору про закупівлю не може перевищувати очікувану вартість предмета закупівлі, зазначену замовником в оголошенні про проведення відкритих торгів, які скасовані через відсутність достатньої кількості учасників процедури закупівлі (учасника процедури закупівлі), з урахуванням прийнятного відсотка перевищення ціни тендерної пропозиції учасника процедури закупівлі над очікуваною вартістю предмета закупівлі, якщо такий прийнятний відсоток був зазначений у тендерній документації;
- 5) після укладення договору про закупівлю в замовника виникла необхідність у постачанні додаткового обсягу товару тим самим постачальником, якщо в разі зміни постачальника замовник буде вимушений придбати товар з іншими технічними характеристиками, що призведе до виникнення несумісності, пов'язаної з експлуатацією і технічним обслуговуванням, або в разі, коли така закупівля зумовлена змінами до галузевих стандартів у сфері охорони здоров'я. Закупівля додаткового обсягу товару в того самого постачальника здійснюється протягом трьох років після укладення договору про закупівлю, якщо загальна вартість такого постачання не перевищує 50 відсотків ціни договору про закупівлю;
- 6) у замовника після укладення договору про закупівлю виникла необхідність у закупівлі додаткових робіт чи послуг, пов'язаних із предметом закупівлі основного договору, у того самого виконавця робіт / надавача послуг. Можливість й умови виконання таких додаткових робіт чи надання послуг можуть бути передбачені в основному договорі про закупівлю, укладеному за результатами проведення закупівлі. Закупівля додаткових робіт

чи послуг у того самого виконавця робіт / надавача послуг здійснюється протягом трьох років після укладення договору про закупівлю, якщо загальна вартість таких робіт чи послуг не перевищує 50 відсотків ціни основного договору про закупівлю, укладеного за результатами проведення закупівлі;

- 7) здійснюється закупівля послуг з адвокатської діяльності;
- 8) здійснюється закупівля юридичних послуг, пов'язаних із захистом прав та інтересів України, у тому числі з метою захисту національної безпеки і оборони, під час врегулювання спорів, розгляду в закордонних юрисдикційних органах справ за участю іноземного суб'єкта та України;
- 9) здійснюється закупівля послуг, необхідних для проведення спортивних заходів, спортивних змагань, заходів із фізичної культури і спорту, фізкультурно-спортивної реабілітації, що включені до Єдиного календарного плану фізкультурно-оздоровчих, спортивних заходів та спортивних змагань України на відповідний рік;
- 10) здійснюється закупівля товарів, робіт та послуг для/з будівництва, ремонту та інших інженерно-технічних заходів із захисту об'єктів критичної інфраструктури паливно-енергетичного сектору критичної інфраструктури;
- 11) здійснюється закупівля товарів, робіт і послуг для здійснення заходів, спрямованих на забезпечення захисту об'єктів підприємств, установ та організацій електроенергетичного, ядерно-промислового, вугільно-промислового та нафтогазового комплексів, у тому числі для організації захисту їхніх працівників у частині будівництва, створення та облаштування об'єктів фонду захисних споруд цивільного захисту, а також для відновлення зруйнованих або пошкоджених унаслідок збройної агресії Російської Федерації таких об'єктів;
- 12) закупівля із застосуванням електронного каталогу не відбулася або в електронному каталозі відсутній необхідний замовнику товар, якщо така закупівля була проведена відповідно до пункту 5 розпорядження Кабінету Міністрів України від 25 вересня 2019 року № 846 «Про визначення державної установи "Професійні закупівлі" централізованою закупівельною організацією» зі змінами, внесеними постановою Кабінету Міністрів України від 16 травня 2023 року № 491;
- 13) здійснюється закупівля програмного забезпечення, засобів зв'язку, пристроїв і засобів мережевої безпеки та інших засобів захисту технічної та інформаційної інфраструктури Апаратом Ради національної безпеки і оборони України для забезпечення функціонування та розвитку Головного ситуаційного центру України у разі, коли інформація, що повинна бути оприлюднена в оголошенні про проведення відкритих торгів та/або в тендерній

документації, є інформацією з обмеженим доступом або коли її розголошення під час дії правового режиму воєнного стану може нести загрозу національній безпеці;

- 14) здійснюється закупівля природного газу суб'єктом ринку природного газу, на якого Кабінетом Міністрів України відповідно до Закону України «Про ринок природного газу» покладено спеціальні обов'язки для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку природного газу;
- 15) здійснюється закупівля послуг, пов'язаних зі створенням або залученням фінансових інструментів, гарантій, кредитів або грантів, а також послуг, пов'язаних зі створенням інструментів страхування, перестрахування та/або відшкодування збитків від воєнних ризиків торгових суден, задіяних у перевезенні українських експортних товарів.
- 16) здійснюється закупівля товарів, необхідних для проведення ремонту та відновлення техніки, на виконання договору про спільну діяльність, стороною якого виступає АТ «Укрзалізниця» та укладеного з метою підвищення обороноздатності держави на період дії правового режиму воєнного стану в Україні;
- 17) здійснюється закупівля товарів, робіт та послуг, необхідних для забезпечення будівництва військових інженерно-технічних і фортифікаційних споруд, виконання мобілізаційних завдань (замовлень), заходів, пов'язаних з підготовкою і виконанням завдань територіальної оборони, виконання договорів, що містять інформацію з обмеженим доступом, якщо така закупівля здійснюється для нагальних потреб Збройних Сил, інших військових формувань, правоохоронних органів, ДСНС, вищих військових навчальних закладів на їх запит з подальшою передачею таких товарів, робіт та послуг на облік запитувача. Запит Збройних Сил, інших військових формувань, правоохоронних органів, ДСНС, вищих військових навчальних закладів погоджується (затверджується) їх уповноваженою службовою (посадовою) особою та повинен містити обґрунтування нагальності потреби у здійсненні закупівлі відповідно до цього підпункту.
- 18) здійснюється закупівля природного газу суб'єктом ринку природного газу, на якого Кабінетом Міністрів України відповідно до Закону України «Про ринок природного газу» покладено спеціальні обов'язки для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку природного газу;
- 19) здійснюється закупівля послуг, пов'язаних із створенням або залученням фінансових інструментів, гарантій, кредитів або грантів, а також послуг, пов'язаних із створенням інструментів страхування, перестрахування та/або відшкодування збитків від воєнних ризиків торгових суден, задіяних у перевезенні

українських експортних товарів, суден технічного флоту (спеціалізованих суден), на яких встановлені газопоршневі та/або газотурбінні установки, призначені для виробництва електричної енергії;

20) здійснюється закупівля товарів, необхідних для проведення ремонту та відновлення техніки, на виконання договору про спільну діяльність, стороною якого виступає АТ “Укрзалізниця” та укладеного з метою підвищення обороноздатності держави на період дії правового режиму воєнного стану в Україні;

21) здійснюється закупівля товарів, робіт та послуг, необхідних для забезпечення будівництва військових інженерно-технічних і фортифікаційних споруд, виконання мобілізаційних завдань (замовлень), заходів, пов’язаних з підготовкою і виконанням завдань територіальної оборони, виконання договорів, що містять інформацію з обмеженим доступом, якщо така закупівля здійснюється для нагальних потреб Збройних Сил, інших військових формувань, правоохоронних органів, ДСНС, вищих військових навчальних закладів на їх запит з подальшою передачею таких товарів, робіт та послуг на облік запитувача. Запит Збройних Сил, інших військових формувань, правоохоронних органів, ДСНС, вищих військових навчальних закладів погоджується (затверджується) їх уповноваженою службовою (посадовою) особою та повинен містити обґрунтування нагальності потреби у здійсненні закупівлі відповідно до цього підпункту;

22) здійснюється закупівля:

- газопоршневих, газотурбінних когенераційних установок, газотурбінних установок та блочно-модульних котелень (їх складових), їх оренда;
- послуг з оренди (фрахту, лізингу тощо) суден технічного флоту (спеціалізованих суден), на яких встановлені газопоршневі та/або газотурбінні установки, призначені для виробництва електричної енергії, послуг з найму персоналу для таких установок;
- товарів, робіт та послуг, пов’язаних з будівництвом установок, зазначених у абзацах другому і третьому цього підпункту, введенням в експлуатацію, здійсненням заходів щодо проектування, будівництва та/або реконструкції електричних, газових мереж, необхідних для забезпечення можливості видачі потужності, приєднанням таких установок до електричних, газових та інших мереж;
- послуг з проектування, обслуговування, планових і позапланових ремонтів таких установок для підприємств паливно-енергетичного комплексу для підготовки до опалювального сезону 2024/25 року;

- 23) здійснюється закупівля послуг, пов'язаних з перевезенням (оформлення документів, що посвідчують особу, віз, проїзних документів, страхування, транспортування тощо) кандидатів для проходження військової служби з числа іноземців або осіб без громадянства з території іноземних держав, їх харчуванням та проживанням.
- 24) здійснюється закупівля військовими частинами, що визначаються рішеннями державних замовників у сфері оборони на здійснення закупівель та укладання державних контрактів (договорів), транспортних засобів, що були в користуванні (з типом кузова пікап, мотовсюдиходів (квадроциклів, у тому числі квадроциклів типу багі) та мотоциклів), вартість яких визначається на підставі висновку експерта (висновку експертного дослідження) або звіту про оцінку майна, що встановлює їх орієнтовну ринкову вартість, за умови наявності штатно-табельної потреби.

Проведення закупівлі в разі скасування спрощеної закупівлі через відсутність учасників, у тому числі частково (за лотом)

При проведенні закупівлі в разі скасування спрощеної закупівлі через відсутність учасників, у тому числі частково (за лотом), предмет закупівлі, його технічні та якісні характеристики, вимоги до учасника не повинні відрізнятися від тих, що були визначені замовником в оголошенні про спрощену закупівлю, а сума державного контракту (договору), що укладається, не повинна перевищувати очікувану вартість, визначену замовником в оголошенні про спрощену закупівлю.

4.2. Спрощені закупівлі

Спрощена закупівля проводиться з використанням електронної системи та складається з таких етапів (періодів):

- 1) оприлюднення оголошення про проведення спрощеної закупівлі;
- 2) уточнення інформації, зазначеної замовником в оголошенні про проведення спрощеної закупівлі;
- 3) подання пропозицій учасниками;
- 4) проведення електронного аукціону відповідно до статті 30 Закону № 922-VIII;
- 5) розгляд на відповідність умовам, визначеним в оголошенні про проведення спрощеної закупівлі, і вимогам до предмета закупівлі, пропозиції учасника;
- 6) визначення переможця спрощеної закупівлі та укладення договору про закупівлю;
- 7) розміщення звіту про результати проведення закупівлі.

В **оголошенні** про проведення спрощеної закупівлі обов'язково зазначаються:

1) найменування, місцезнаходження та ідентифікаційний код замовника в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань, його категорія;

2) назва предмета закупівлі із зазначенням коду за Єдиним закупівельним словником (у разі поділу на лоти такі відомості повинні зазначатися стосовно кожного лота) і назви відповідних класифікаторів предмета закупівлі та частин предмета закупівлі (лотів) (за наявності);

3) інформація про технічні, якісні та інші характеристики предмета закупівлі;

4) кількість і місце поставки товарів або обсяг і місце виконання робіт чи надання послуг;

5) строк поставки товарів, виконання робіт, надання послуг;

6) умови оплати;

7) очікувана вартість предмета закупівлі;

8) період уточнення інформації про закупівлю (не менше ніж три робочі дні з дня оприлюднення оголошення про проведення спрощеної закупівлі в електронній системі закупівель);

9) кінцевий строк подання пропозицій (строк для подання пропозицій не може бути меншим за два робочі дні з дня закінчення періоду уточнення інформації про закупівлю);

10) перелік критеріїв і методика оцінювання пропозицій із зазначенням питомої ваги критеріїв;

11) розмір та умови надання забезпечення пропозицій учасників (якщо замовник вимагає його надати);

12) розмір та умови надання забезпечення виконання договору про закупівлю (якщо замовник вимагає його надати);

13) розмір мінімального кроку пониження ціни під час електронного аукціону в межах від 0,5 відсотка до 3 відсотків або в грошових одиницях очікуваної вартості закупівлі.

Вимоги до предмета закупівлі, визначені замовником, можуть зазначатися шляхом завантаження окремих файлів до оголошення про проведення спрощеної закупівлі або в електронній формі з окремими полями в електронній системі закупівель.

Мінімальний термін проведення **періоду уточнення інформації** становить **три робочі дні**. Учасники мають можливість із використанням електронної системи подавати замовнику запитання та/або вимоги щодо зміни умов проведення спрощеної закупівлі (внесення змін в оголошення). Замовник зобов'язаний надати відповідь (роз'яснення) на питання учасників та/або внести зміни в оголошення протягом **одного робочого дня** з моменту надходження питання / вимоги. Якщо замовник вніс зміни до оголошення (самостійно або на вимогу учасника) під час періоду уточнення інформації, термін періоду уточнення повинен бути продовжений на термін **не менше ніж два робочі дні** з дня останніх змін в оголошенні.

Строк на **подання пропозицій** не може бути меншим за **два робочі дні** після закінчення строку уточнення інформації (з

урахуванням продовження такого терміну). Під час періоду подання пропозицій учасники не мають права (можливості) ставити питання / вимоги щодо зміни оголошення, а замовник не має права вносити зміни до оголошення.

Пропозиції учасників у цей період подаються із застосуванням електронної системи шляхом заповнення форми та завантаження документів на підтвердження відповідності вимогам, викладеним в оголошенні. Протягом періоду подання пропозицій у замовника відсутня інформація про кількість поданих пропозицій, а пропозиції учасників є конфіденційними.

За результатами періоду подання пропозицій залежно від кількості поданих пропозицій система:

- автоматично скасовує закупівлю (якщо не було подано жодної пропозиції);
- автоматично переводить закупівлю на етап кваліфікації (якщо подано лише одну пропозицію);
- планує дату та час аукціону, який повинен бути призначений лише на робочий день у робочий час (якщо було подано дві та більше пропозицій).

Після того як система визначить дату та час початку **аукціону**, ці дані автоматично вказуються в оголошенні. Аукціон розпочинається у визначений час і проходить у три раунди пониження ціни. Під час аукціону найменування учасників залишаються конфіденційними, і вони позначаються в системі як «Учасник 1», «Учасник 2» тощо. Під час кожного раунду пониження ціни учасники по чергові зменшують вартість своєї цінової пропозиції на суму, не меншу ніж мінімально встановлена в оголошенні, або не змінюють вартість своєї пропозиції.

Після завершення аукціону дані учасників указуються в системі.

Розгляд пропозиції учасника на відповідність умовам, визначеним в оголошенні про проведення спрощеної закупівлі, і вимогам до предмета закупівлі (далі — **період кваліфікації**) розпочинається після завершення аукціону та оприлюднення даних учасників або одразу після завершення періоду подання пропозицій (якщо було подано одну пропозицію).

Першою кваліфікацію проходить пропозиція учасника, який запропонував у ході аукціону найнижчу ціну (найбільш економічно вигідну). На розгляд пропозиції замовнику надається не більше ніж **п'ять робочих днів**. За результатами кваліфікації пропозиції учасника замовник може ухвалити рішення про **визначення учасника переможцем** або про **відхилення** найбільш економічно вигідної пропозиції.

Замовник відхиляє пропозицію, якщо:

1) пропозиція учасника не відповідає умовам, визначеним в оголошенні про проведення спрощеної закупівлі, і вимогам до предмета закупівлі;

2) учасник не надав забезпечення пропозиції, якщо таке забезпечення вимагав замовник;

3) учасник, який визначений переможцем спрощеної закупівлі, відмовився від укладення договору про закупівлю;

4) якщо учасник протягом одного року до дати оприлюднення оголошення про проведення спрощеної закупівлі відмовився від підписання договору про закупівлю більше ніж два рази із замовником, який проводить таку спрощену закупівлю.

У разі **відхилення** найбільш економічно вигідної пропозиції замовник у порядку та строки, описані вище, розглядає пропозицію наступного учасника, який за результатами оцінювання надав наступну найбільш економічно вигідну пропозицію. Наступну найбільш економічно вигідну пропозицію електронна система закупівель визначає автоматично.

Учасник, пропозиція якого відхилена, може звернутися до замовника з вимогою надати додаткову аргументацію причин невідповідності його пропозиції умовам, визначеним в оголошенні про проведення спрощеної закупівлі, і вимогам до предмета закупівлі. Замовник зобов'язаний надати відповідь на вказане звернення не пізніше ніж за **три робочі дні** від дати надходження звернення.

Протягом одного робочого дня з моменту визначення учасника переможцем замовник повинен оприлюднити в електронній системі **повідомлення про намір укласти договір**.

Замовник може **укласти договір про закупівлю** з учасником, який визнаний переможцем спрощеної закупівлі, на наступний день після оприлюднення повідомлення про намір укласти договір про закупівлю, але не пізніше ніж через 20 днів.

Слід зазначити, що замовник **має право скасувати** спрощену закупівлю в разі:

1) відсутності подальшої потреби в закупівлі товарів, робіт і послуг;

2) неможливості усунення порушень, що виникли через виявлені порушення законодавства з питань публічних закупівель (здебільшого — суттєві помилки в оголошенні про проведення спрощеної закупівлі, які неможливо виправити на етапі уточнення інформації, або ті, які було виявлено на подальших етапах спрощеної закупівлі);

3) скорочення видатків на здійснення закупівлі товарів, робіт і послуг.

Окрім того, закупівлю **автоматично скасовує електронна система** в разі відхилення замовником усіх пропозицій або відсутності пропозицій учасників для участі в ній.

Спрощена закупівля може бути скасована частково (за лотом).

4.3. Відкриті торги

(з Особливостями № 1178)

Відкриті торги — **основна процедура закупівлі**. Для проведення відкритих торгів має бути подано **не менше ніж дві тендерні пропозиції**.

Разом з оголошенням про проведення закупівлі замовник оприлюднює **тендерну документацію**.

Варто зауважити, що проведення закупівлі із застосуванням процедури відкритих торгів відповідно до Закону № 922-VIII має низку відмінностей порівняно з проведенням такої процедури відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 12 жовтня 2022 року № 1178.

Порядок проведення відкритих торгів під час дії правового режиму воєнного стану визначений постановою Кабінету Міністрів України від 12 жовтня 2022 року № 1178.

Відкриті торги можуть бути застосовані для закупівлі товарів і послуг, вартість яких дорівнює або перевищує 200 тисяч гривень, робіт у разі, коли їхня вартість дорівнює або перевищує 1,5 мільйона гривень.

Уповноважена особа самостійно та безоплатно через авторизований електронний майданчик оприлюднює в електронній системі закупівель відповідно до Порядку розміщення інформації про публічні закупівлі, затвердженого наказом Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України від 11 червня 2020 року № 1082, та Особливостей № 1178 оголошення про проведення відкритих торгів і тендерну документацію на закупівлю товарів, послуг не пізніше ніж за сім днів, на закупівлю робіт — не пізніше ніж за 14 днів до кінцевого строку подання тендерних пропозицій.

Вимоги щодо обов'язкового оприлюднення в електронній системі закупівель англійською мовою відповідно до Особливостей № 1178 не застосовуються.

Оголошення про проведення відкритих торгів повинно містити інформацію, визначену частиною 2 статті 21 Закону № 922-VIII, з урахуванням Особливостей № 1178.

Відповідно до частини 2 статті 21 Закону № 922-VIII оголошення про проведення відкритих торгів повинно містити таку інформацію:

1) найменування, місцезнаходження та ідентифікаційний код замовника в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань, його категорію;

2) назву предмета закупівлі із зазначенням коду за Єдиним закупівельним словником (у разі поділу на лоти такі відомості повинні зазначатися стосовно кожного лота) і назви відповідних класифікаторів предмета закупівлі та частин предмета закупівлі (лотів) (за наявності);

3) кількість і місце поставки товарів, обсяг і місце виконання робіт чи надання послуг;

4) очікувану вартість предмета закупівлі;

5) строк поставки товарів, виконання робіт, надання послуг;

- 6) кінцевий строк подання тендерних пропозицій;
- 7) умови оплати;
- 8) мова (мови), якою (якими) повинні готуватися тендерні пропозиції;
- 9) розмір, вид та умови надання забезпечення тендерних пропозицій (якщо замовник вимагає його надати);
- 10) дату та час розкриття тендерних пропозицій, якщо оголошення про проведення відкритих торгів оприлюднюється відповідно до частини 3 статті 10 цього закону;
- 11) розмір мінімального кроку пониження ціни під час електронного аукціону у межах від 0,5 відсотка до 3 відсотків очікуваної вартості закупівлі або в грошових одиницях;
- 12) математичну формулу для розрахунку приведеної ціни (у разі її застосування).

У разі, коли оприлюднення в електронній системі закупівель інформації про місцезнаходження замовника та/або місцезнаходження (для юридичної особи) / місце проживання (для фізичної особи) постачальника (виконавця робіт, надавача послуг) та/або місце поставки товарів, виконання робіт чи надання послуг (оприлюднення якої передбачено Законом № 922-VIII та/або Особливостями № 1178) несе загрозу безпеці замовника та/або постачальника, така інформація може зазначатися як назва населеного пункту місцезнаходження замовника та/або місцезнаходження (для юридичної особи) / місце проживання (для фізичної особи) постачальника (виконавця робіт, надавача послуг) та/або назва населеного пункту, у який здійснюється доставка товару (у якому виконуються роботи чи надаються послуги).

Тендерна документація формується замовником відповідно до вимог статті 22 Закону № 922-VIII з урахуванням Особливостей № 1178.

Замовник у тендерній документації обов'язково зазначає інформацію про прийняття чи неприйняття до розгляду тендерної пропозиції, ціна якої вища, ніж очікувана вартість предмета закупівлі, визначена замовником в оголошенні про проведення відкритих торгів.

Якщо замовник зазначає в тендерній документації про прийняття до розгляду тендерної пропозиції, ціна якої вища, ніж очікувана вартість предмета закупівлі, визначена замовником в оголошенні про проведення відкритих торгів, він повинен указати прийнятний відсоток перевищення ціни тендерної пропозиції учасника процедури закупівлі над очікуваною вартістю предмета закупівлі, визначеною замовником в оголошенні про проведення відкритих торгів.

Якщо замовник не зазначив про прийняття до розгляду тендерної пропозиції, ціна якої вища, ніж очікувана вартість предмета закупівлі, визначена замовником в оголошенні про проведення відкритих торгів, та/або не зазначив прийнятний відсоток перевищення або відсоток перевищення більший, ніж зазначений замовником у тендерній документації, то замовник відхиляє таку тендерну пропозицію відповідно до абзацу 4 підпункту 2 пункту 44 Особливостей № 1178.

У тендерній документації зазначаються:

- один або кілька кваліфікаційних критеріїв відповідно до статті 16 Закону № 922-VIII з урахуванням положень Особливостей № 1178 та інформація про спосіб підтвердження відповідності учасників процедури закупівлі встановленим критеріям і вимогам згідно із законодавством;
- підстави для відмови в участі у відкритих торгах, установлені пунктом 47 Особливостей № 1178, та інформація про спосіб підтвердження відсутності підстав для відхилення.

Замовник не вимагає документального підтвердження інформації про відсутність підстав для відхилення тендерної пропозиції учасника процедури закупівлі та/або переможця, визначених пунктом 47 Особливостей № 1178, у разі, коли така інформація є публічною, що оприлюднена у формі відкритих даних згідно із Законом України «Про доступ до публічної інформації», та/або міститься у відкритих публічних електронних реєстрах, доступ до яких є вільним, та/або може бути отримана електронною системою закупівель шляхом обміну інформацією з іншими державними системами та реєстрами.

Для об'єднання учасників як учасника процедури закупівлі замовник зазначає умови надання інформації та спосіб підтвердження відповідності таких учасників об'єднання встановленим кваліфікаційним критеріям і підставам, визначеним пунктом 47 Особливостей № 1178.

Тендерна документація може містити правила зазначення в договорі про закупівлю грошового еквівалента в національній чи іноземній валюті за офіційним курсом, установленим Національним банком України станом на дату розкриття тендерних пропозицій.

Тендерна документація не повинна містити вимог, що обмежують нижню межу ціни тендерної пропозиції учасника процедури закупівлі.

У разі проведення відкритих торгів згідно з Особливостями № 1178 для закупівлі твердого палива, бензину, дизельного пального, природного газу, газу скрапленого для автомобільного транспорту, газу скрапленого для комунально-побутового споживання та промислових цілей, електричної енергії положення пунктів 1 і 2 частини 2 статті 16 Закону № 922-VIII замовником не застосовуються.

Тендерні пропозиції подаються відповідно до порядку, визначеного статтею 26 Закону № 922-VIII, окрім положень частин 1, 4, 6 та 7 статті 26.

Тендерна пропозиція подається в електронній формі через електронну систему закупівель шляхом заповнення електронних форм з окремими полями, у яких зазначається інформація про ціну, інші критерії оцінювання (у разі їх установлення замовником), інформація від учасника процедури закупівлі про його відповідність кваліфікаційним (кваліфікаційному) критеріям (у разі їх (його) встановлення), наявність / відсутність підстав, установлених у пункті 47

Особливостей № 1178 і в тендерній документації, а також завантаження необхідних документів, які вимагає замовник у тендерній документації.

Тендерні пропозиції залишаються дійсними протягом зазначеного в тендерній документації строку, який у разі необхідності може бути продовжений.

До закінчення зазначеного строку замовник має право вимагати від учасників процедури закупівлі продовження строку дії тендерних пропозицій. Учасник процедури закупівлі має право:

- відхилити таку вимогу, не втрачаючи при цьому наданого ним забезпечення тендерної пропозиції;
- погодитися з вимогою та продовжити строк дії поданої ним тендерної пропозиції та наданого забезпечення тендерної пропозиції.

У разі необхідності учасник процедури закупівлі має право з власної ініціативи продовжити строк дії своєї тендерної пропозиції, повідомивши про це замовникові через електронну систему закупівель.

Ціна тендерної пропозиції може перевищувати очікувану вартість предмета закупівлі, зазначену в оголошенні про проведення відкритих торгів, з урахуванням абзацу 2 пункту 28 Особливостей № 1178.

Тендерні пропозиції після закінчення кінцевого строку їх подання не приймаються електронною системою закупівель.

Строк для подання тендерних пропозицій не може бути меншим за:

- 7 днів із дня оприлюднення в електронній системі закупівель оголошення про проведення відкритих торгів на закупівлю товарів, послуг;
- 14 днів із дня оприлюднення в електронній системі закупівель оголошення про проведення відкритих торгів на закупівлю робіт.

Для проведення відкритих торгів із застосуванням електронного аукціону має бути подано не менше ніж дві тендерні пропозиції. Електронний аукціон проводиться електронною системою закупівель відповідно до статті 30 Закону № 922-VIII.

Якщо була подана одна тендерна пропозиція, електронна система закупівель після закінчення строку для подання тендерних пропозицій, визначених замовником в оголошенні про проведення відкритих торгів, розкриває всю інформацію, зазначену в тендерній пропозиції, не проводить оцінювання такої тендерної пропозиції та визначає її найбільш економічно вигідною. Протокол розкриття тендерних пропозицій формується та оприлюднюється відповідно до частин 3 та 4 статті 28 Закону № 922-VIII.

Замовник розглядає таку тендерну пропозицію відповідно до вимог статті 29 Закону № 922-VIII (положення частин 2, 5–9, 11, 12, 14, 16, абзаців 2 і 3 частини 15 статті 29 Закону № 922-VIII не застосовуються) з урахуванням положень пункту 43 Особливостей № 1178.

Якщо замовником установлені інші, окрім ціни, критерії оцінювання відповідно до методики оцінювання, після закінчення строку для подання тендерних пропозицій, визначеного замовником в оголошенні про проведення відкритих торгів, в електронній системі закупівель автоматично визначаються показники інших критеріїв оцінювання та приведена ціна, після чого розкривається інформація про приведену ціну.

Якщо замовником застосовуються інші, окрім ціни, критерії оцінювання, у тендерній документації визначається їхній вартісний еквівалент або питома вага таких критеріїв у загальній оцінці тендерних пропозицій. Питома вага цінового критерію не може бути нижчою ніж 70 відсотків.

За обґрунтованим рішенням замовника відкриті торги можуть бути проведені без застосування електронного аукціону.

Оголошення про проведення відкритих торгів, що проводяться замовником без застосування електронного аукціону, повинно містити інформацію, визначену частиною 2 статті 21 Закону № 922-VIII (окрім інформації, визначеної пунктом 11 частини 2 статті 21 Закону № 922-VIII), а також інформацію про проведення відкритих торгів без застосування електронного аукціону та обґрунтування проведення замовником відкритих торгів без застосування електронного аукціону.

Електронною системою закупівель після закінчення строку для подання тендерних пропозицій, визначеного замовником в оголошенні про проведення відкритих торгів, що проводяться замовником без застосування електронного аукціону, розкривається вся інформація (окрім інформації, визначеної пунктом 40 Особливостей № 1178), зазначена в тендерній пропозиції (тендерних пропозиціях), у тому числі інформація про ціну / приведену ціну тендерної пропозиції (тендерних пропозицій). Протокол розкриття тендерних пропозицій формується та оприлюднюється відповідно до частин 3 та 4 статті 28 Закону № 922-VIII.

Оцінювання тендерної пропозиції проводиться електронною системою закупівель автоматично на основі критеріїв і методики оцінювання, визначених замовником у тендерній документації, шляхом визначення тендерної пропозиції найбільш економічно вигідною. Найбільш економічно вигідною тендерною пропозицією електронна система закупівель визначає тендерну пропозицію, ціна / приведена ціна якої найнижча.

Якщо замовником установлені інші, окрім ціни, критерії оцінювання відповідно до методики оцінювання, після закінчення строку для подання тендерних пропозицій, визначеного замовником в оголошенні про проведення відкритих торгів, що проводяться замовником без застосування електронного аукціону, в електронній системі закупівель автоматично визначаються показники інших критеріїв оцінювання та приведена ціна, після чого розкривається інформація про приведену ціну та перелік усіх приведених цін

тендерних пропозицій, розташованих у порядку від найнижчої до найвищої ціни.

Якщо замовником застосовуються інші, окрім ціни, критерії оцінювання, у тендерній документації визначається їхній вартісний еквівалент або питома вага таких критеріїв у загальній оцінці тендерних пропозицій. Питома вага цінового критерію не може бути нижчою ніж 70 відсотків.

Замовник розглядає найбільш економічно вигідну тендерну пропозицію відповідно до вимог статті 29 Закону № 922-VIII (положення частин 2, 5–9, 12, 16, абзацу 1 частини 14, абзаців 2 і 3 частини 15 статті 29 Закону № 922-VIII не застосовуються) з урахуванням положень пункту 43 Особливостей № 1178. Замовник розглядає найбільш економічно вигідну тендерну пропозицію учасника процедури закупівлі відповідно до цього пункту з погляду її відповідності вимогам тендерної документації.

Учасник процедури закупівлі, який надав найбільш економічно вигідну тендерну пропозицію, що є аномально низькою (у цьому пункті під терміном «аномально низька ціна тендерної пропозиції» розуміється ціна / приведена ціна найбільш економічно вигідної тендерної пропозиції, яка є меншою на 40 або більше відсотків від середньоарифметичного значення ціни / приведеної ціни тендерних пропозицій інших учасників процедури закупівлі та/або є меншою на 30 або більше відсотків наступної ціни / приведеної ціни тендерної пропозиції; аномально низька ціна визначається електронною системою закупівель автоматично за умови наявності не менше ніж двох учасників, які подали свої тендерні пропозиції щодо предмета закупівлі або його частини (лота), повинен надати протягом одного робочого дня з дня визначення найбільш економічно вигідної тендерної пропозиції в довільній формі обґрунтування ціни або вартості відповідних товарів, робіт чи послуг тендерної пропозиції.

Дата і час розкриття тендерних пропозицій, дата і час проведення електронного аукціону визначаються електронною системою закупівель автоматично в день оприлюднення замовником оголошення про проведення відкритих торгів в електронній системі закупівель.

Розкриття тендерних пропозицій здійснюється відповідно до статті 28 Закону № 922-VIII (положення абзацу 3 частини 1 та абзацу 2 частини 2 статті 28 Закону № 922-VIII не застосовуються).

Не підлягає розкриттю інформація, що обґрунтовано визначена учасником як конфіденційна, у тому числі інформація, що містить персональні дані. Конфіденційною не може бути визначена інформація про запропоновану ціну, інші критерії оцінювання, технічні умови, технічні специфікації та документи, що підтверджують відповідність кваліфікаційним критеріям відповідно до статті 16 Закону № 922-VIII, і документи, що підтверджують відсутність підстав, визначених пунктом 47 Особливостей № 1178.

Розгляд та оцінювання тендерних пропозицій здійснюються відповідно до статті 29 Закону № 922-VIII (положення частин 2, 12, 16, абзаців 2 і 3 частини 15 статті 29 Закону № 922-VIII не застосовуються) з урахуванням положень пункту 43 Особливостей № 1178.

Замовник має право звернутися для підтвердження інформації, наданої учасником / переможцем процедури закупівлі, до органів державної влади, підприємств, установ, організацій відповідно до їхньої компетенції.

У разі отримання достовірної інформації про невідповідність учасника процедури закупівлі вимогам кваліфікаційних критеріїв, наявність підстав, визначених пунктом 47 Особливостей № 1178, або факту зазначення в тендерній пропозиції будь-якої недостовірної інформації, що є суттєвою під час визначення результатів відкритих торгів, замовник відхиляє тендерну пропозицію такого учасника процедури закупівлі.

Якщо замовник під час розгляду тендерної пропозиції учасника процедури закупівлі виявив невідповідності в інформації та/або документах, поданих учасником процедури закупівлі в тендерній пропозиції та/або подання яких передбачалося тендерною документацією, він розміщує в строк, який не може бути меншим за два робочі дні до закінчення строку розгляду тендерних пропозицій, повідомлення з вимогою усунути такі невідповідності в електронній системі закупівель.

Під невідповідністю в інформації та/або документах, що подані учасником процедури закупівлі в складі тендерної пропозиції та/або подання яких вимагається тендерною документацією, розуміється в тому числі відсутність у складі тендерної пропозиції інформації та/або документів, подання яких передбачається тендерною документацією (окрім випадків відсутності забезпечення тендерної пропозиції, якщо таке забезпечення вимагалось замовником, та/або відсутності інформації (та/або документів) про технічні та якісні характеристики предмета закупівлі, що пропонується учасником процедури в його тендерній пропозиції). Невідповідністю в інформації та/або документах, які надаються учасником процедури закупівлі на виконання вимог технічної специфікації до предмета закупівлі, вважаються помилки, виправлення яких не призводить до зміни предмета закупівлі, запропонованого учасником процедури закупівлі в складі його тендерної пропозиції, найменування товару, марки, моделі тощо.

Замовник не може розміщувати для одного й того ж учасника процедури закупівлі більше ніж один раз повідомлення з вимогою усунути невідповідності в інформації та/або документах, поданих учасником процедури закупівлі в складі тендерної пропозиції, окрім випадків, пов'язаних із виконанням рішення органу оскарження.

Замовник відхиляє тендерну пропозицію із зазначенням аргументації в електронній системі закупівель у разі, коли:

1) учасник процедури закупівлі:

- підпадає під підстави, установлені пунктом 47 Особливостей № 1178;
- зазначив у тендерній пропозиції недостовірну інформацію, що є суттєвою для визначення результатів відкритих торгів, виявлену замовником згідно з абзацом 1 пункту 42 Особливостей № 1178;
- не надав забезпечення тендерної пропозиції, якщо таке забезпечення вимагалось замовником;
- не виправив виявлені замовником після розкриття тендерних пропозицій невідповідності в інформації та/або документах, що подані ним у складі своєї тендерної пропозиції, та/або змінив предмет закупівлі (його найменування, марку, модель тощо) під час виправлення виявлених замовником невідповідностей протягом 24 годин із моменту розміщення замовником в електронній системі закупівель повідомлення з вимогою усунути такі невідповідності;
- не надав обґрунтування аномально низької ціни тендерної пропозиції протягом строку, визначеного абзацом 1 частини 14 статті 29 Закону № 922-VIII / абзацом 9 пункту 37 Особливостей № 1178;
- визначив конфіденційною інформацію, яка не може бути визначена як конфіденційна відповідно до вимог пункту 40 Особливостей № 1178;
- є громадянином Російської Федерації / Республіки Білорусь / Ісламської Республіки Іран (окрім того, що проживає на території України на законних підставах); юридичною особою, утвореною та зареєстрованою відповідно до законодавства Російської Федерації / Республіки Білорусь / Ісламської Республіки Іран; юридичною особою, утвореною та зареєстрованою відповідно до законодавства України, кінцевим бенефіціарним власником, членом або учасником (акціонером), що має частку в статутному капіталі 10 і більше відсотків (далі — активи), якої є Російська Федерація / Республіка Білорусь / Ісламська Республіка Іран, громадянин Російської Федерації / Республіки Білорусь / Ісламської Республіки Іран (окрім того, що проживає на території України на законних підставах), або юридичною особою, утвореною та зареєстрованою відповідно до законодавства Російської Федерації / Республіки Білорусь / Ісламської Республіки Іран, окрім випадків, коли активи в установленому законодавством порядку передані в управління АРМА; або пропонує в тендерній пропозиції товари походженням із Російської Федерації / Республіки Білорусь / Ісламської Республіки Іран (за винятком товарів походженням із Російської Федерації / Республіки Білорусь, необхідних для ремонту та обслуговування товарів, придбаних до набрання чинності постановою Кабінету Міністрів України від 12 жовтня 2022 року № 1178 «Про затвердження особливостей здійснення публічних

закупівель товарів, робіт і послуг для замовників, передбачених Законом України “Про публічні закупівлі”, на період дії правового режиму воєнного стану в Україні та протягом 90 днів з дня його припинення або скасування»);

2) тендерна пропозиція:

- не відповідає умовам технічної специфікації та іншим вимогам щодо предмета закупівлі тендерної документації, окрім невідповідності в інформації та/або документах, що може бути усунена учасником процедури закупівлі відповідно до пункту 43 Особливостей № 1178;
- є такою, строк дії якої закінчився;
- є такою, ціна якої перевищує очікувану вартість предмета закупівлі, визначену замовником в оголошенні про проведення відкритих торгів, якщо замовник у тендерній документації не зазначив про прийняття до розгляду тендерної пропозиції, ціна якої є вищою, ніж очікувана вартість предмета закупівлі, визначена замовником в оголошенні про проведення відкритих торгів, та/або не зазначив прийнятний відсоток перевищення або відсоток перевищення є більшим, ніж зазначений замовником у тендерній документації;
- не відповідає вимогам, установленим у тендерній документації відповідно до абзацу 1 частини 3 статті 22 Закону № 922-VIII;

3) переможець процедури закупівлі:

- відмовився від підписання договору про закупівлю відповідно до вимог тендерної документації або укладення договору про закупівлю;
- не надав у спосіб, зазначений у тендерній документації, документи, що підтверджують відсутність підстав, визначених у підпунктах 3, 5, 6 і 12 пункту 47 Особливостей № 1178;
- не надав забезпечення виконання договору про закупівлю, якщо таке забезпечення вимагалось замовником;
- надав недостовірну інформацію, що є суттєвою для визначення результатів процедури закупівлі, виявлену замовником згідно з абзацом 1 пункту 42 Особливостей № 1178.

Замовник може відхилити тендерну пропозицію із зазначенням аргументації в електронній системі закупівель у разі, коли:

1) учасник процедури закупівлі надав неналежне обґрунтування ціни або вартості відповідних товарів, робіт чи послуг тендерної пропозиції, що є аномально низькою;

2) учасник процедури закупівлі не виконав свої зобов'язання за раніше укладеним договором про закупівлю з тим самим замовником, що призвело до його дострокового розірвання й застосування санкцій у вигляді штрафів та/або відшкодування збитків протягом трьох років із дати дострокового розірвання такого договору. Зазначений учасник процедури закупівлі може надати підтвердження вжиття заходів для

доведення своєї надійності, незважаючи на наявність відповідної підстави для відхилення тендерної пропозиції. Для цього учасник процедури закупівлі (суб'єкт господарювання) повинен довести, що він сплатив або зобов'язався сплатити відповідні зобов'язання та відшкодування завданих збитків. Якщо замовник вважає таке підтвердження достатнім, тендерна пропозиція такого учасника не може бути відхилена.

Інформація про відхилення тендерної пропозиції, у тому числі підстави такого відхилення (з посиланням на відповідні положення Особливостей № 1178 та умови тендерної документації, яким така тендерна пропозиція та/або учасник не відповідають, із зазначенням, у чому саме полягає невідповідність), протягом одного дня з дати ухвалення рішення оприлюднюється в електронній системі закупівель та автоматично надсилається учаснику процедури закупівлі / переможцю процедури закупівлі, тендерна пропозиція якого відхилена, через електронну систему закупівель.

У разі, коли учасник процедури закупівлі, тендерна пропозиція якого відхилена, вважає недостатньою аргументацію, зазначену в повідомленні, такий учасник може звернутися до замовника з вимогою надати додаткову інформацію про причини невідповідності його пропозиції умовам тендерної документації, зокрема технічній специфікації, та/або його невідповідності кваліфікаційним критеріям, а замовник зобов'язаний надати йому відповідь із такою інформацією не пізніше як через чотири дні з дати надходження такого звернення через електронну систему закупівель, але до моменту оприлюднення договору про закупівлю в електронній системі закупівель відповідно до статті 10 Закону № 922-VIII.

Замовник ухвалює рішення про відмову учаснику процедури закупівлі в участі у відкритих торгах і зобов'язаний відхилити тендерну пропозицію учасника процедури закупівлі в разі, коли:

1) замовник має незаперечні докази того, що учасник процедури закупівлі пропонує, дає або погоджується дати прямо чи опосередковано будь-якій службовій (посадовій) особі замовника, іншого державного органу винагороду в будь-якій формі (пропозиція щодо наймання на роботу, цінна річ, послуга тощо) з метою вплинути на ухвалення рішення про визначення переможця процедури закупівлі;

2) відомості про юридичну особу, яка є учасником процедури закупівлі, внесено до Єдиного державного реєстру осіб, які вчинили корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення;

3) керівника учасника процедури закупівлі, фізичну особу, яка є учасником процедури закупівлі, було притягнуто згідно із законом до відповідальності за вчинення корупційного правопорушення або правопорушення, пов'язаного з корупцією;

4) суб'єкт господарювання (учасник процедури закупівлі) протягом останніх трьох років притягувався до відповідальності за порушення, передбачене пунктом 4 частини 2 статті 6, пунктом 1 статті

50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді вчинення антиконкурентних узгоджених дій, що стосуються спотворення результатів тендерів;

5) фізична особа, яка є учасником процедури закупівлі, була засуджена за кримінальне правопорушення, вчинене з корисливих мотивів (зокрема, пов'язане з хабарництвом і відмиванням коштів), судимість із якої не знято або не погашено в установленому законом порядку;

6) керівник учасника процедури закупівлі був засуджений за кримінальне правопорушення, вчинене з корисливих мотивів (зокрема, пов'язане з хабарництвом, шахрайством і відмиванням коштів), судимість із якого не знято або не погашено в установленому законом порядку;

7) тендерна пропозиція подана учасником процедури закупівлі, який є пов'язаною особою з іншими учасниками процедури закупівлі, та/або з уповноваженою особою (особами), та/або з керівником замовника;

8) учасник процедури закупівлі визнаний в установленому законом порядку банкрутом і стосовно нього відкрита ліквідаційна процедура;

9) у Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань відсутня інформація, передбачена пунктом 9 частини 2 статті 9 Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань» (окрім нерезидентів);

10) юридична особа, яка є учасником процедури закупівлі (окрім нерезидентів), не має антикорупційної програми чи уповноваженого з реалізації антикорупційної програми, якщо вартість закупівлі товару (товарів), послуги (послуг) або робіт дорівнює чи перевищує 20 мільйонів гривень (у тому числі за лотом);

11) учасник процедури закупівлі або кінцевий бенефіціарний власник, член або учасник (акціонер) юридичної особи — учасника процедури закупівлі є особою, до якої застосовано санкцію у вигляді заборони на здійснення в неї публічних закупівель товарів, робіт і послуг згідно із Законом України «Про санкції», окрім випадку, коли активи такої особи в установленому законодавством порядку передані в управління АРМА;

12) керівника учасника процедури закупівлі, фізичну особу, яка є учасником процедури закупівлі, було притягнуто згідно із законом до відповідальності за вчинення правопорушення, пов'язаного з використанням дитячої праці чи будь-якими формами торгівлі людьми.

Замовник не вимагає від учасника процедури закупівлі під час подання тендерної пропозиції в електронній системі закупівель будь-яких документів, що підтверджують відсутність підстав, визначених у цьому пункті, окрім самостійного декларування відсутності таких підстав учасником процедури закупівлі.

Замовник самостійно за результатами розгляду тендерної пропозиції учасника процедури закупівлі підтверджує в електронній системі закупівель відсутність у нього підстав, визначених підпунктами 1 і 7 пункту 47 Особливостей № 1178.

У разі коли учасник процедури закупівлі має намір залучити інших суб'єктів господарювання як субпідрядників / співвиконавців в обсязі не менш як 20 відсотків вартості договору про закупівлю в разі закупівлі робіт або послуг для підтвердження його відповідності кваліфікаційним критеріям відповідно до частини 3 статті 16 Закону № 922-VIII (у разі застосування таких критеріїв до учасника процедури закупівлі) замовник перевіряє таких суб'єктів господарювання на відсутність підстав, визначених пунктом 47 Особливостей № 1178.

Під час здійснення закупівлі товарів замовник може не застосовувати до учасників процедури закупівлі кваліфікаційні критерії, визначені статтею 16 Закону № 922-VIII.

У разі закупівлі послуг або робіт замовник вимагає від учасників процедури закупівлі подання ними документально підтвердженої інформації про їх відповідність кваліфікаційному критерію (кваліфікаційним критеріям) відповідно до статті 16 Закону № 922-VIII.

Рішення про намір укласти договір про закупівлю замовник ухвалює відповідно до статті 33 Закону № 922-VIII і пункту 49 Особливостей № 1178.

Повідомлення про намір укласти договір про закупівлю автоматично формується електронною системою закупівель протягом одного дня з дати оприлюднення замовником рішення про визначення переможця процедури закупівлі в електронній системі закупівель.

Для забезпечення права на оскарження рішень замовника до органу оскарження договір про закупівлю не може бути укладено раніше ніж через п'ять днів із дати оприлюднення в електронній системі закупівель повідомлення про намір укласти договір про закупівлю.

Замовник укладає договір про закупівлю з учасником, який визнаний переможцем процедури закупівлі, протягом строку дії його пропозиції, не пізніше ніж через 15 днів із дати ухвалення рішення про намір укласти договір про закупівлю відповідно до вимог тендерної документації та тендерної пропозиції переможця процедури закупівлі. У випадку обґрунтованої необхідності строк для укладення договору може бути продовжений до 60 днів. У разі подання скарги до органу оскарження після оприлюднення в електронній системі закупівель повідомлення про намір укласти договір про закупівлю перебіг строку для укладення договору про закупівлю зупиняється.

У разі відхилення тендерної пропозиції з підстави, визначеної підпунктом 3 пункту 44 Особливостей № 1178, замовник визначає переможця процедури закупівлі серед тих учасників процедури закупівлі, тендерна пропозиція (строк дії якої ще не минув) якого відповідає критеріям та умовам, що визначені в тендерній документації,

і може бути визнана найбільш економічно вигідною відповідно до вимог Закону № 922-VIII та Особливостей № 1178, та ухвалює рішення про намір укласти договір про закупівлю в порядку та на умовах, визначених статтею 33 Закону № 922-VIII і пунктом 49 Особливостей № 1178.

У разі відхилення тендерної пропозиції, що за результатами оцінювання визначена найбільш економічно вигідною, замовник розглядає наступну тендерну пропозицію в списку тендерних пропозицій, розташованих за результатами їхньої оцінки, починаючи з найкращої, яка вважається в такому випадку найбільш економічно вигідною, у порядку та строки, визначені Особливостями № 1178.

Замовник скасовує відкриті торги в разі:

- 1) відсутності подальшої потреби в закупівлі товарів, робіт чи послуг;
- 2) неможливості усунення порушень, що виникли через виявлені порушення вимог законодавства у сфері публічних закупівель, з описом таких порушень;
- 3) скорочення обсягу видатків на здійснення закупівлі товарів, робіт чи послуг;
- 4) коли здійснення закупівлі стало неможливим унаслідок дії обставин непереборної сили.

У разі скасування відкритих торгів замовник протягом одного робочого дня з дати ухвалення відповідного рішення зазначає в електронній системі закупівель підстави ухвалення такого рішення.

Відкриті торги автоматично скасовуються електронною системою закупівель у разі:

- 1) відхилення всіх тендерних пропозицій (у тому числі якщо була подана одна тендерна пропозиція, яка відхилена замовником) згідно з Особливостями № 1178;
- 2) неподання жодної тендерної пропозиції для участі у відкритих торгах у строк, установлений замовником згідно з Особливостями № 1178.

Електронною системою закупівель автоматично протягом одного робочого дня з дати настання підстав для скасування відкритих торгів, визначених цим пунктом, оприлюднюється інформація про скасування відкритих торгів.

Відкриті торги можуть бути скасовані частково (за лотом).

Інформація про скасування відкритих торгів автоматично надсилається всім учасникам процедури закупівлі електронною системою закупівель у день її оприлюднення.

Надання роз'яснень щодо тендерної документації та внесення змін до неї та/або оголошення про проведення відкритих торгів здійснюється замовником відповідно до пункту 54 Особливостей № 1178.

Фізична / юридична особа має право не пізніше ніж за три дні до закінчення строку подання тендерної пропозиції звернутися через

електронну систему закупівель до замовника за роз'ясненнями щодо тендерної документації та/або оголошення про проведення відкритих торгів та/або звернутися до замовника з вимогою усунути порушення під час проведення тендера (далі — звернення). Усі звернення автоматично оприлюднюються в електронній системі закупівель без ідентифікації особи, яка звернулася до замовника. Замовник повинен протягом трьох днів із дня їх оприлюднення надати відповідь на звернення та оприлюднити його в електронній системі закупівель.

Замовник має право з власної ініціативи або в разі усунення порушень вимог законодавства у сфері публічних закупівель, викладених у висновку органу державного фінансового контролю відповідно до статті 8 Закону № 922-VIII, або за результатами звернень, або на підставі рішення органу оскарження внести зміни до тендерної документації та/або оголошення про проведення відкритих торгів. У разі внесення змін до тендерної документації та/або оголошення про проведення відкритих торгів строк для подання тендерних пропозицій продовжується замовником в електронній системі закупівель, а саме — в оголошенні про проведення відкритих торгів, таким чином, щоб із моменту внесення змін до тендерної документації та/або оголошення про проведення відкритих торгів до закінчення кінцевого строку подання тендерних пропозицій залишалось не менше ніж чотири дні.

Зміни, внесені замовником до тендерної документації та/або оголошення про проведення відкритих торгів, розміщуються й показуються в електронній системі закупівель у вигляді нової редакції зазначеної документації та/або оголошення додатково до попередньої редакції. Замовник разом зі змінами до тендерної документації та/або оголошення про проведення відкритих торгів в окремому документі оприлюднює перелік змін, що вносяться. Зміни до тендерної документації та/або оголошення про проведення відкритих торгів у машинозчитувальному форматі розміщуються в електронній системі закупівель протягом одного дня з дати ухвалення рішення про їх внесення.

У разі несвоєчасного надання замовником відповіді на звернення електронна система закупівель автоматично зупиняє проведення відкритих торгів.

Для поновлення проведення відкритих торгів замовник повинен розмістити відповідь в електронній системі закупівель з одночасним продовженням строку подання тендерних пропозицій не менше ніж на чотири дні.

4.4. Закупівля з використанням електронного каталогу «Prozorro Market»

Електронний каталог — це систематизована база актуальних пропозицій, що формується та супроводжується централізованою закупівельною організацією в електронній системі закупівель. Забезпечення функціонування електронного каталогу здійснюється в

тому числі завдяки наданню авторизованим електронним майданчикам платного доступу до нього. Для замовників користування електронним каталогом **безоплатне**.

Порядок формування та використання електронних каталогів, у тому числі порядок надання доступу до них і розмір плати, визначено в постанові Кабінету Міністрів України від 14 вересня 2020 року № 822 «Про затвердження Порядку формування та використання електронного каталогу».

Єдиним методом закупівлі з використанням електронного каталогу є **запит цінових пропозицій** постачальників.

Замовник оголошує запит пропозицій постачальників в електронному каталозі через електронну систему шляхом заповнення електронних форм з окремими полями, де зазначається інформація про найменування, очікувану вартість, кількість, строк, місце поставки товару, умови його оплати та кінцевий строк подання постачальником ціни пропозиції.

Строк **для подання постачальником ціни** пропозиції не може бути меншим за **два робочі дні** з дня оприлюднення замовником запиту пропозицій.

Пропозиції постачальників, подані після кінцевого строку їх подання, електронна система автоматично не приймає.

Запит пропозицій постачальників **повинен містити проєкт договору** з обов'язковим зазначенням підстав і в разі потреби — порядку змін його умов. Проєкт договору не повинен містити характеристики товару, що не визначені запитом пропозицій постачальників.

Оцінювання пропозицій постачальників проводиться автоматично електронною системою. У разі подання постачальниками пропозицій з однаковим значенням ціни економічно вигідною визначається пропозиція, яка була подана раніше, ніж інша пропозиція (інші пропозиції) з аналогічним значенням ціни.

Запит пропозицій постачальників вважається **таким, що не відбувся**, якщо **не було подано жодної ціни пропозиції** або **всі подані пропозиції постачальників були відхилені** замовником.

Постачальник, пропозиція якого за результатами оцінювання електронною системою визначена економічно вигідною, стає переможцем відбору.

Замовник **відхиляє** пропозицію переможця відбору, якщо постачальник:

- 1) не підписав договір у строк, відведений для його укладання;
- 2) письмово відмовився від укладення договору на умовах, визначених замовником у запиті пропозицій постачальників, зокрема в проєкті договору, що є складовою частиною запиту пропозицій постачальників;
- 3) пропонує товар походженням з Російської Федерації/Республіки Білорусь/Ісламської Республіки Іран, за

винятком товарів походженням з Російської Федерації/Республіки Білорусь, необхідних для ремонту та обслуговування товарів, придбаних до набрання чинності постанови Кабінету Міністрів України від 12 жовтня 2022 року № 1178.

У разі відхилення пропозиції переможця відбору замовник оприлюднює таке рішення в електронній системі протягом **одного робочого дня** з дня його ухвалення **з обов'язковим зазначенням причини** такого відхилення.

У разі відхилення замовником пропозиції переможця відбору електронна система визначає переможцем відбору постачальника, пропозиція якого є наступною економічно вигідною.

Замовник має **право скасувати закупівлю** у вигляді запиту пропозицій постачальників **до моменту укладення договору** в таких випадках:

- 1) відсутності подальшої потреби в закупівлі;
- 2) скорочення обсягу видатків на здійснення закупівлі;
- 3) якщо здійснення закупівлі стало неможливим унаслідок дії обставин непереборної сили.

У разі скасування запиту пропозицій постачальників замовник оприлюднює таке рішення в електронній системі протягом **одного робочого дня** з дня його ухвалення **з обов'язковим зазначенням причини** такого скасування.

Замовник укладає договір із переможцем відбору **не пізніше ніж через п'ять календарних днів** із дня визначення електронною системою постачальника переможцем відбору. У разі обґрунтованої потреби строк для укладення договору може бути продовжений **до 10 календарних днів**.

4.5. Закупівля товарів, робіт і послуг оборонного призначення, що становлять державну таємницю, а також закупівель озброєння, військової та спеціальної техніки, ракет і боєприпасів та їх складових частин, послуг із розроблення, ремонту, модернізації озброєння, військової і спеціальної техніки, боєприпасів та їх складових частин та товарів, робіт і послуг для будівництва військових інженерно-технічних і фортифікаційних споруд

Державні замовники здійснюють закупівлі озброєння, військової та спеціальної техніки, ракет і боєприпасів та їхніх складових частин, а також послуг із розроблення, ремонту, модернізації озброєння, військової і спеціальної техніки, боєприпасів та їхніх складових частин, товарів, робіт і послуг для будівництва військових інженерно-технічних і фортифікаційних споруд без застосування видів (процедур) закупівель.

Озброєння — озброєння стрілецьке та артилерійське, системи (комплекси) ракетні і ракетно-космічні, керовані (некеровані) ракети та їхні складові частини, комплекси (установки) для їх запуску та складові

одиниці до них, засоби керування зброєю (вогнем), системи дистанційного керування ракетами, обладнання для транспортування й обслуговування ракет, апарати торпедні та бомбомети для глибинних бомб (відповідно до Зводу відомостей, що становлять державну таємницю, затвердженого наказом Служби безпеки України від 23 грудня 2020 року № 383).

Військове майно — державне майно, закріплене за військовими частинами, закладами, установами та організаціями Збройних Сил України. До військового майна належать будинки, споруди, передавальні пристрої, всі види озброєння, бойова та інша техніка, боєприпаси, пально-мастильні матеріали, продовольство, технічне, аеродромне, шкіперське, речове, культурно-просвітницьке, медичне, ветеринарне, побутове, хімічне, інженерне майно, майно зв'язку тощо (відповідно до статті 1 Закону України «Про правовий режим майна у Збройних Силах України» від 21 вересня 1999 року № 1075-XIV).

Військова техніка — технічні пристрої і засоби (системи, комплекси, зразки виробів), що призначені для ведення та забезпечення бойових дій, управління і забезпечення функціонування військових підрозділів Збройних Сил та інших утворених відповідно до законів військових формувань, навчання їхнього особового складу, обладнання та апаратура для випробування й контролю таких пристроїв і засобів, а також інші технічні засоби, пристрої, обладнання і предмети, спеціально виготовлені та/або конструктивно призначені для кінцевого використання у військових цілях (відповідно до пункту 7 розділу I Порядку розроблення, освоєння та випуску нових видів продукції оборонного призначення, а також припинення випуску існуючих видів такої продукції, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 3 березня 2021 року № 234).

Військова техніка — літаки та гелікоптери бойові, учбово-бойові, спеціальні військові, транспортні, апарати літальні безпілотні, складові одиниці літальних апаратів, пристрої та агрегати авіаційні, обладнання для забезпечення зльоту, посадки та технічного обслуговування літальних апаратів; бойові кораблі та катери, кораблі спеціального призначення, судна та катери забезпечення і спеціальні, апарати глибоководні; машини бойові колісні, машини військові спеціальні колісні, машини бойові гусеничні, спеціальне приладдя озброєння бойової колісно-гусеничної техніки; спеціальна техніка телефонного, телеграфного зв'язку та передачі даних, її складові частини; технічні засоби захисту апаратури, ліній і каналів зв'язку та їхні складові одиниці, апаратура шифрувальна та її складові частини, спеціальна техніка факсимільного зв'язку, техніка спеціального радіозв'язку, апаратура радіонавігаційних систем, спеціальна апаратура для запису (відеозапису) та відтворення звуку (відеосигналів), обладнання радіолокаційне, гідролокаційне, техніка протидії радіоелектронним, інфрачервоним, оптичним, гідроакустичним засобам виявлення цілей, засобам зв'язку, радіорозвідки противника, технічного захисту

інформації та комплексного технічного контролю; спеціальне обладнання для автоматизованого (автоматичного) оброблення даних військового призначення, програмне забезпечення *(відповідно до Зводу відомостей, що становлять державну таємницю, затвердженого наказом Служби безпеки України від 23 грудня 2020 року № 383)*.

Спеціальна техніка — техніка, що має спеціальне призначення у визначеній сфері застосування, зокрема розвідки, контррозвідки, зв'язку, захисту інформації, кібербезпеки та кіберзахисту, а також обладнання та апаратура для контролю і проведення випробувань таких засобів *(відповідно до пункту 27 статті 1 розділу I Закону № 808-IX)*.

Інженерно-технічні та фортифікаційні споруди — спеціальні споруди, спроектовані та/або побудовані для забезпечення обороноздатності та захисту території, призначені для ведення вогню (окопи, траншеї тощо), проведення спостереження й управління (спостережні й командні пункти), споруди, призначені для захисту особового складу, військової техніки й матеріальних засобів (щілини, бліндажі, притулки, котлованні укриття, укриття закритого типу, протитанкові рови, загородження, укріплення, укріплені лінії, фортеці, блокпости, оборонні рубежі та інші об'єкти, які мають захищати військові об'єкти, території або стратегічні пункти від проникнення ворожих сил).

Фортифікаційне обладнання — укріплення місцевості (зіміна рельєфу) для ведення бою, підвищення боєздатності військ, їх бойової ефективності та захисту від впливу засобів ураження противника *(у значеннях, наведених у Доктрині «З інженерної підтримки застосування військ (сил)», ВКП 10-24(04).01, затвердженій начальником Генерального штабу Збройних Сил України 28 жовтня 2020 року, і Бойовому статуті Сухопутних військ «Інженерна підтримка Сухопутних військ Збройних Сил України», БП 3-24(11).01, затвердженому та введеному в дію наказом командувача Сухопутних військ Збройних Сил України від 23 грудня 2020 року № 1003 (для службового користування)*.

Порядок проведення таких закупівель, у тому числі порядок укладення договорів, визначається державним замовником, тобто у військовій частині повинен бути окремий порядок здійснення таких закупівель.

Укладення таких договорів на період дії правового режиму воєнного стану здійснюється без застосування процедур закупівель / спрощених закупівель, на підставі наданої вітчизняними або іноземними суб'єктами господарювання комерційної пропозиції на постачання товару, виконання робіт або надання послуг оборонного призначення.

При цьому в такій комерційній пропозиції на постачання товару, виконання робіт або надання послуг оборонного призначення

вітчизняними або іноземними суб'єктами господарювання зазначаються такі дані про предмет закупівлі, зокрема, але не лише:

- повне найменування, код згідно з УКТЗЕД, номенклатурний номер НАТО (за наявності);
- тактико-тактичні або інші характеристики (за наявності);
- дані про технічний стан;
- повне найменування виробника, країна походження та знаходження, логістичний маршрут постачання (за наявності);
- умови постачання (строк, графік тощо);
- загальна вартість (ціна) та умови оплати.

У разі здійснення закупівлі товарів, робіт і послуг оборонного призначення за імпортом через вітчизняних суб'єктів господарювання, яким в установленому порядку надані повноваження щодо здійснення імпорту відповідних видів товарів, робіт і послуг оборонного призначення, у комерційній пропозиції в обов'язковому порядку зазначаються всі витрати виконавця, пов'язані з виготовленням / придбанням товарів, виконанням робіт і наданням послуг, усі податки й збори та постачальницька винагорода, яка становить 3 відсотки від вартості товарів, робіт і послуг оборонного призначення за зовнішньоекономічним договором (контрактом) і підлягає сплаті за умови виконання вітчизняним суб'єктом господарювання всіх умов державного контракту (договору).

Вітчизняний або іноземний суб'єкт господарювання несе відповідальність за формування комерційної пропозиції на постачання товару, виконання робіт або надання послуг оборонного призначення, повноту та достовірність зазначених даних, у тому числі в частині розрахунку вартості (ціни).

Державний замовник (його посадові (службові) особи) не має (не мають) права вимагати інші документи щодо визначення вартості (ціни), окрім тих, які передбачені особливостями здійснення оборонних закупівель на період дії правового режиму воєнного стану, і не несе відповідальності за формування комерційної пропозиції на постачання товару, виконання робіт або надання послуг оборонного призначення, повноту й достовірність зазначених у ній даних.

Щодо істотних умов договорів

Істотні умови державного контракту (договору) не можуть змінюватися після його укладення до виконання зобов'язань сторонами в повному обсязі, окрім випадків:

- коригування обсягів закупівлі, зокрема з урахуванням фактичного обсягу видатків державного замовника;
- поліпшення якісного стану предмета закупівлі за умови, що таке поліпшення не призведе до збільшення суми вартості (ціни), визначеної в державному контракті (договорі);
- продовження строку дії державного контракту (договору) та/або строку виконання зобов'язань щодо передачі товару, виконання

робіт, надання послуг у разі виникнення документально підтверджених об'єктивних обставин, що спричинили таке продовження, у тому числі обставин непереборної сили, істотної зміни обставин, затримки фінансування замовником, — за умови, що такі зміни не призведуть до збільшення суми вартості (ціни), визначеної в державному контракті (договорі);

- погодження зміни вартості (ціни) в державному контракті (договорі) в бік зменшення — у разі встановлення в державному контракті (договорі) порядку зміни вартості (ціни);
- зміни вартості (ціни) в державному контракті (договорі) у зв'язку зі зміною ставок податків і зборів та/або зміною умов надання пільг з оподаткування — пропорційно до зміни таких ставок та/або пільг з оподаткування, а також у зв'язку зі зміною системи оподаткування пропорційно до зміни податкового навантаження внаслідок зміни системи оподаткування;
- зміни встановленого згідно із законодавством органами державної статистики індексу споживчих цін, зміни розміру мінімальної заробітної плати та/або прожиткового мінімуму, зміни курсу іноземної валюти, регульованих цін (тарифів), нормативів, середньозважених цін на електроенергію на ринку «на добу наперед»;
- зміни ціни в державному контракті (договорі), під час виконання якого було змінено технічні, технологічні, інженерні рішення, що дають можливість отримати поліпшені результати, і параметри предмета державного контракту (договору) під час його виконання, що підтверджуються відповідними обґрунтуваннями.

Вартість (ціна) державного контракту (договору) не може бути збільшена щодо зобов'язань у частині прострочення строків постачання товарів (виконання робіт, надання послуг) з вини виконавця.

У випадках здійснення закупівлі товарів, робіт і послуг оборонного призначення, що становлять державну таємницю, а також закупівлі озброєння, військової і спеціальної техніки, боєприпасів та їхніх складових частин і послуг із розроблення, ремонту, модернізації озброєння, військової і спеціальної техніки, боєприпасів та їхніх складових частин публікація оголошення про закупівлю відповідно до пункту 1 частини 4 статті 30 розділу IV Закону № 808-IX не здійснюється.

У разі проведення закупівлі товарів, робіт і послуг оборонного призначення, що становлять державну таємницю, а також закупівель озброєння, військової і спеціальної техніки, боєприпасів та їхніх складових частин і послуг із розроблення, ремонту, модернізації озброєння, військової і спеціальної техніки, боєприпасів та їхніх складових частин відповідно до частини 5 статті 30 розділу IV Закону № 808-IX за результатами здійснення таких закупівель звіт про договір про закупівлю, укладений без використання електронної системи закупівель, не публікують.

Слід звернути увагу, що хоч безпілотні авіаційні комплекси, безпілотні системи, засоби радіоелектронної боротьби тактичного рівня відносять до розділу про озброєння, військову та спеціальну техніку, закупівля цих засобів та їх складових частин здійснюється за спеціальним порядком. Цей порядок викладено в наступному розділі 4.6., і він передбачає окремі особливості, які не охоплюються загальним механізмом, описаним у цьому розділі.

4.6. Порядок здійснення закупівлі безпілотних систем, засобів радіоелектронної боротьби тактичного рівня вітчизняного виробництва та їх складових частин

Постанова Кабінету Міністрів №1275 від 11 листопада 2022 року, яка регулює особливості здійснення оборонних закупівель у період воєнного стану, зазнала трьох важливих змін: №1450 від 20 грудня 2024 року, №176 від 12 лютого 2025 року та №215 від 25 лютого 2025 року.

Зміни, внесені Постановою №1450 від 20 грудня 2024 року, стали одними з найбільш значущих для сфери оборонних закупівель. Цим рішенням до Постанови №1275 було додано окремий порядок закупівлі БПЛА та засобів РЕБ державними замовниками у сфері оборони. Нововведення визначили спеціальні умови та процедури придбання цих критично важливих технологій, що мало забезпечити більш ефективно та швидко постачання сучасних рішень для Збройних Сил України та інших структур безпеки.

В останній редакції Постанови №1275 зі змінами, внесеними Постановою №215 від 25 лютого 2025 року, **чітко розмежовані** військові частини та інші державні замовники у сфері оборони.

Отже, на сьогодні всі закупівлі безпілотних систем та засобів радіоелектронної боротьби тактичного рівня **вітчизняного виробництва** мають здійснюватися відповідно до затвердженого Постановою №1275 Порядку. Цей Порядок визначає чіткі правила проведення закупівель, механізм укладання контрактів, вимоги до постачальників, а також особливості контролю та приймання продукції. Дотримання цього Порядку є обов'язковим для всіх державних замовників, що беруть участь у постачанні БПЛА та РЕБ для сил безпеки та оборони.

Однією з ключових змін, запроваджених Постановою №215 від 25 лютого 2025 року, стало спрощення процедури укладення контрактів **військовими частинами**. Відтепер вони отримали право самостійно закуповувати як кодифіковані, так і некодифіковані безпілотні БПЛА та засоби РЕБ ближньої дії без необхідності погодження з Генеральним

штабом Збройних Сил України, органами військового управління вищого рівня чи службами постачання, а також зникла необхідність отримання повного пакету документів для закупівлі некодифікованих БПЛА та РЕБ. Це суттєво пришвидшує процес придбання необхідного обладнання та дозволяє військовим частинам оперативніше реагувати на актуальні потреби в зоні бойових дій.

При укладанні державного контракту (договору) на виготовлення та постачання безпілотних систем і засобів радіоелектронної боротьби тактичного рівня виконавець повинен надати державному замовнику низку обов'язкових документів. Зокрема, це **розрахунок ціни за формою згідно з додатком 1 до Порядку**, а також **висновок експерта або звіт про оцінку майна**, що визначають орієнтовну вартість продукції. Ці документи мають термін дії шість місяців і після його завершення не можуть бути прийняті.

Висновок експерта видається спеціалізованою судово-експертною установою, яка має відповідні повноваження згідно із Законом України "Про судову експертизу", а звіт про оцінку майна – оцінювачами, що діють відповідно до Закону України "Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні". При цьому прибуток виконавця державного контракту не може перевищувати 25% виробничої собівартості.

(Розширені вимоги до Звіту про оцінку майна - п.56 Національного стандарту № 1 "Загальні засади оцінки майна і майнових прав", затвердженого Постановою КМУ від 10.03.2003 № 1440.)

Відповідальність за правильність розрахунку ціни несе сам виконавець.

Окрім згаданих вище документів, виконавець також зобов'язаний надати державному замовнику (або військовій частині) один із наступних документів:

- Сертифікат відповідності стандартам або технічним умовам (із змінами, за наявності);
- Свідоцтво про реєстрацію штатно-табельного предмета або витяг з каталогу предметів постачання;
- Документ, що підтверджує допуск до експлуатації безпілотної системи;
- Акт про проведення спільних відомчих випробувань із позитивним висновком (форма згідно з додатком 2).

Ці документи поширюються на всі складові частини безпілотних систем або засобів РЕБ, зазначені у відповідних технічних умовах. Якщо

один із заінтересованих державних замовників уже видав такий документ, це є достатньою підставою для інших замовників здійснювати закупівлю відповідної продукції.

Якщо закупівля відбувається на основі акта про проведення спільних відомчих випробувань, цей документ має бути підписаний державним або заінтересованим державним замовником (який організував випробування) та виробником продукції.

Наявність такого акта підтверджує відповідність безпілотних систем або засобів РЕБ встановленим тактико-технічним характеристикам та комплектації, що робить їх придатними для закупівлі.

Жодні додаткові документи щодо визначення ціни, окрім передбачених Порядком, вимагати забороняється.

Військові частини отримали спрощену процедуру укладення контрактів для закупівлі БПЛА та засобів РЕБ ближньої дії відповідно до змін, внесених Постановою №176. На відміну від інших державних замовників, вони можуть здійснювати закупівлі без погодження з Генеральним штабом Збройних Сил, органами військового управління вищого рівня та службами постачання/

Ключові особливості закупівлі військовими частинами:

1. **Предмет закупівлі** - військові частини можуть придбавати як **кодифіковані**, так і **некодифіковані** БПЛА та засоби РЕБ ближньої дії.
2. **Відсутність обов'язкового погодження** - рішення про закупівлю ухвалюється на рівні самої військової частини без необхідності додаткового затвердження вищими органами.
3. **Дотримання Порядку** - попри спрощену процедуру укладення контракту, закупівлі мають відбуватися відповідно до визначеного механізму, передбаченого Постановою №1275.

Процес закупівлі:

1. **Формування потреби** - командування військової частини визначає необхідність у закупівлі відповідних систем та засобів.
2. **Пошук постачальників** - військова частина самостійно проводить аналіз ринку та обирає виконавця.
3. **Укладення договору** - підписується договір, відповідно до якого постачальник зобов'язується поставити необхідну продукцію.

Головною відмінністю при укладенні договорів, військовими частинами, є значно менші вимоги до документації з боку постачальників. Відповідно до змін, внесених Постановами №176 та №215, виконавці державних контрактів, які постачають БПЛА та засоби РЕБ тактичного

рівня для військових частин, не зобов'язані надавати низку документів, які є обов'язковими для інших державних замовників.

Зокрема, при укладанні контракту з військовою частиною не потрібно подавати:

- Висновок експерта або звіт про оцінку майна, які визначають орієнтовну вартість продукції.
- **Для некодифікованих** БПЛА та засобів РЕБ – додаткові документи, передбачені у загальному порядку закупівель (зокрема, сертифікат відповідності стандартам, свідоцтво про реєстрацію штатно-табельного предмета, витя з каталогу предметів постачання, документ про допуск до експлуатації, акт про проведення спільних відомчих випробувань.)

При цьому слід звернути увагу, що при здійсненні закупівель кодифікованих БПЛА та засобів РЕБ все ж таки потрібно отримувати один із документів передбачених п.5 Порядку:

- сертифікат відповідності стандартам або технічним умовам (із змінами, за наявності);
- свідоцтво про реєстрацію штатно-табельного предмета або витя з каталогу предметів постачання;
- документ, що підтверджує допуск до експлуатації безпілотної системи;
- акт про проведення спільних відомчих випробувань з позитивним висновком

Отримана можливість швидко та без додаткових документів здійснювати закупівлі некодифікованих виробів військовими частинами обумовлена, необхідністю прискорення процесу постачання інноваційно важливого обладнання, яке не зважаючи на те що не пройшло процедуру кодифікацію, є необхідним для військових частин для забезпечення оперативних потреб військових підрозділів у зоні бойових дій.

4. **Приймання товару** – військова частина здійснює контроль відповідності отриманого обладнання заявленим характеристикам та його готовності до експлуатації.

Приймання товару та вимоги до сертифікації

Хоча військові частини отримали можливість закуповувати БПЛА та засоби РЕБ за спрощеною процедурою укладення контракту, питання **контролю якості та відповідності обладнання** залишається ключовим. Відповідно до Порядку, приймання таких систем здійснюється без

залучення представництв державних замовників, але із забезпеченням необхідної документації.

Зокрема, виконавець державного контракту зобов'язаний **надати сертифікат якості на кожну одиницю товару**. Цей документ гарантує:

- відповідність заявленим виробником характеристикам,
- безпечність та справність обладнання,
- проходження всіх необхідних випробувань на рівні виробника.

Сертифікат видається самим виконавцем державного контракту, і саме він **несе відповідальність за достовірність інформації, зазначеної в ньому**. Це дозволяє військовим частинам оперативно отримувати та вводити в експлуатацію необхідне обладнання, не витрачаючи час на додаткові бюрократичні процедури.

Важливо зазначити, що після укладення державного контракту на виготовлення та постачання БПЛА та засобів РЕБ **його умови не можуть бути змінені**, якщо сторони не виконали свої зобов'язання у повному обсязі. Винятки з цього правила передбачені **пунктом 14 Порядку**, який визначає конкретні обставини, за яких можливе коригування

Розрахунок ціни на БПЛА та засоби радіоелектронної боротьби РЕБ тактичного рівня повинен формуватися відповідно до **пункту 6 Порядку**. До нього включаються всі податки та збори, а також загальновиробничі, адміністративні, операційні та інші витрати, які безпосередньо пов'язані з виготовленням та постачанням продукції. Це гарантує, що вартість контракту буде відображати реальні витрати виконавця та відповідати принципам економічної обґрунтованості та прозорості.

Здійснення закупівель БПЛА та засобів РЕБ тактичного рівня має відбуватися відповідно до вимог Порядку, затвердженого Постановою №1275, однак слід звернути увагу, що окремі положення Порядку не поширюються на складові частини БПЛА та РЕБ, що може впливати на їх закупівлю та постачання. Це слід враховувати при укладанні контрактів та підготовці складові частини.

При здійсненні закупівель **складових частин БПЛА та РЕБ** військовими частинами, існує важлива відмінність при закупівлі між **кодифікованими** та **некодифікованими** складовими частинами.

- **Кодифіковані складові частини БПЛА та РЕБ** - при укладанні контракту з військовими частинами **не вимагається** подання висновку експерта або звіту про оцінку майна.
- **Некодифіковані складові частини БПЛА та РЕБ** – при укладанні контракту з військовими частинами постачальники не

зобов'язані надавати **висновок експерта або звіту про оцінку майна**, а також надавати додаткові документи, передбачені абзацами 3-6 пункту 5 Порядку.

Це означає, що **закупівля некодифікованих складових частин є ще більш спрощеною**, оскільки не потребує подання низки документів, які необхідні при постачанні кодифікованих елементів.

Якщо складова частина є частиною кодифікованого виробу (безпілотної системи або засобу радіоелектронної боротьби тактичного рівня), то на неї поширюється дія документів, передбачених абзацами третім – шостим пункту 5 Порядку. Це означає, що для закупівлі такої складової частини може бути поданий один із відповідних документів, оформлений для всього виробу, до складу якого вона входить.

Окрім вищезазначених вимог до здійснення закупівель наведених в цьому розділі, існують додаткові методи закупівлі а саме:

- Через Адміністрацію Держспецзв'язку (уповноваженою нею службою державного замовника) – пункт 7 Порядку;
- Шляхом застосування рамкових угод (приєднання до рамкових угод), створених Адміністрацією Держспецзв'язку (уповноваженими нею службами державного замовника) або Міноборони (уповноваженими ним службами державного замовника).

За наявності технічної можливості БС/РЕБ тактичного рівня (та їх складові) можна купувати за рамковими угодами, створеними Адміністрацією Держспецзв'язку або Міноборони (їх уповноваженими службами) відповідно до пп. 50–95 Особливостей (ПКМУ №1275) шляхом оголошення відборів. На дату написання цього посібника технічна можливість вже існує,

Доступ до рамкових угод надається іншим держзамовникам за їх зверненням у довільній формі до Адміністрації ДССЗІ або Міноборони (уповноважених нею служб державного замовника),

Порядок проведення закупівлі після надання доступу регламентується пунктом 75 Особливостей №1275 з урахуванням пункту 5 Порядку (обмеження прибутку виконавця у складі ціни), шляхом проведення відкритих торгів або шляхом оголошення запиту пропозицій в залежності від вимог до предмету закупівлі в рамковій угоді,

Переможець відбору протягом 4 днів з дати повідомлення про намір укласти договір подає повний пакет документів за пунктом 5 Порядку та укладає держконтракт (договір).

4.7. Маркетплейс DOT-Chain Defence

У липні 2025 року в пілотному режимі почав працювати маркетплейс зброї DOT-Chain Defence. На цьому етапі доступ до IT-системи отримали 12 бригад. Очікується, що після успішного тестування він масштабується на всі Збройні сили України.

У DOT-Chain Defence військові самостійно обирають типи та кількість необхідних їм дронів за кошти Агенції оборонних закупівель. Також АОЗ бере на себе більшу частину процесу забезпечення – від укладання контрактів з виробниками до оплати та логістики.

В цілому, для користувачів це нагадуватиме звичайний онлайн-магазин. Тільки замість телефонів та холодильників – дрони. Звичайно, що особливу увагу було приділено безпеці даних. Система пройшла сертифікацію відповідно до КСЗІ (український стандарт) та NIST RFM (міжнародний стандарт США), а Державний оператор тилу, як її розробник, – ISO 27001 (міжнародний стандарт ЄС).

Перед тим як надати військовим доступ до DOT-Chain Defence, команда DOT та АОЗ буде проводити відповідне навчання. Також фахівці агенцій підготували коротку довідку про основні етапи роботи з IT-системою, щоб ця інформація завжди була під рукою.

Підключення до системи

Це відбуватиметься наступним чином: АОЗ пише лист на військову частину (в/ч) для отримання даних щодо відповідальних осіб, які будуть працювати в системі від її імені.

У відповідь в/ч також надсилає лист, де зазначає людей, які відповідатимуть за розміщення замовлень, прийняття товару та підписання акту приймання-передачі товару через DOT-Chain Defence. Після короткого навчання військові отримують доступ до системи.

Вхід до особистого кабінету

Після завершення навчання відповідальні особи від в/ч можуть заходити в свій особистий кабінет. Заради безпеки діятиме двофакторна автентифікація. Тут також важливо зазначити, що система не збирає та не зберігає інформацію про чисельність, штат та місце розташування бригади.

Після входу до особистого кабінету військовий бачитиме наступні основні блоки: вітрина, замовлення, видаткові накладні, акти.

Вітрина

Тут представлені всі доступні для замовлення дрони з їхнім описом та ціною за одиницю. Також в окремому вікні відображатиметься загальний бюджет бригади для роботи в системі.

Натиснувши на картку виробу, можна переглянути його тактико-технічні характеристики (частоти, камера тощо). Також тут відбувається вибір дронів – для цього потрібно просто натиснути біля необхідного безпілотноїка.

Кошик

Працює так само, як у звичайному маркетплейсі: тут зібраний перелік та вартість обраних товарів – у нашому випадку дронів. У кошику можна зменшувати/збільшувати їх кількість, коригувати позиції. Також тут буде деталізований бюджет: залишок (які кошти ще вільні) та використаний (на яку суму замовлено дронів). У випадку, якщо вартість замовлених дронів перевищує доступні кошти, система автоматично показуватиме це.

Замовлення

Для товарів в наявності формуються замовлення, які можуть бути відвантажені впродовж 7 днів після взяття бюджетних зобов'язань.

Якщо товару немає на складах виробника – можна оформити передзамовлення, в якому постачальник має підтвердити свою спроможність його виготовити та вказати строки. Якщо військовим підходить вказаний час очікування – передзамовлення перетворюється в замовлення.

Далі замовлення необхідно підтвердити електронним підписом відповідальної особи, яка його сформувала. Після цього воно вважається сформованим та передається через DOT-Chain Defence постачальнику.

Про локацію передачі безпілотноїків військові домовляється напряму з виробником, який привезе замовлені дрони.

Також у цьому розділі будуть всі замовлення певного підрозділу, що дозволяє відстежувати стан їх виконання – які дрони прийшли, які ще прийдуть та коли.

Видаткові накладні

Коли військовий отримує продукт у системі необхідно підписати відповідну видаткову накладну – вона буде в цифровому форматі. Після чого підрозділ може використовувати дрон. Очікується, що час від формування замовлення до поставки дрона через DOT-Chain Defence становитиме кілька тижнів.

Акти

За визначений період постачальник формує акти приймання товару з переліку підписаних видаткових накладних, які мають підписати три сторони – постачальник, військова частина та АОЗ для

подальшого проведення оплати. На цьому цикл забезпечення – від формування замовлення до оплати – вважається завершеним.

4.8. Каталог Brave1 Market

Brave1 Market — це державний маркетплейс оборонних технологій, створений, щоб допомогти військовим частинам, підрозділам та іншим силам оборони України в децентралізованих закупівлях.

Brave1 Market — це інструмент для:

- оперативного пошуку і вибору інноваційних рішень;
- прозорої прямої взаємодії з виробниками;
- централізації відгуків та досвіду бойового застосування;
- замовлення товарів за е-бали згідно програми Армія дронів Бонус.

Brave1 — це кластер для розвитку військових технологій в Україні, заснований Міністерством цифрової трансформації України, Міністерством оборони України, Генеральним штабом Збройних Сил України, Радою національної безпеки і оборони, Міністерством стратегічних галузей України, Міністерством економіки України.

Основна мета — прискорити розробку та впровадження технологій для перемоги. Brave1 підтримує інноваційні проєкти, забезпечує тестування оборонних технологій, грантове фінансування, а також доступ до замовників — військових.

Які задачі можна закрити на Brave1 Market?

- знайти необхідні товари (БПЛА, РЕБ, НРК, боєприпаси, комплектуючі тощо);
- переглянути ТТХ виробів, порівняти варіанти товарів;
- здійснити закупівлю відповідно до Постанови КМУ №1275;
- купити товари за е-бали;
- залучити стороннє фінансування (фонди, волонтери, ОВА);
- залишити відгук про ефективність товару на фронті.

Каталог товарів Brave1 Market складається з наступних категорій:

1. Боєприпаси
2. БПЛА
3. Комплектуючі
4. Модулі на базі штучного інтелекту
5. НРК

6. РЕБ
7. РЕР
8. Симулятори
9. Софт
10. Тактичне спорядження

Перелік категорій постійно розширюється відповідно до потреб на фронті.

Користувачі можуть знайти потрібний товар на сайті декількома способами:

- пошук за ключовими словами або артикулом;

- фільтри (категорія, ТТХ, статус кодифікації);

Каталог

БПЛА

НРК

РЕБ

РЕР

Комплектуючі

ШІ

Софт

Тактичне спорядження

Симулятори

☐ Покупка за е-бали 129

Ціна, грн

—

Наявність

☐ В НАЯВНОСТІ 1698

☐ Немає в наявності 53

☐ Очікується 56

• сортування за новизною, популярністю або наявністю відгуків.

Каталог Покупка за е-бали

СОРТУВАННЯ: **ЗА ПОПУЛЯРНІСТЬЮ** СПОЧАТКУ ДЕШЕВШЕ СПОЧАТКУ ДОРОЖЧІ ЗА НАЗВОЮ ВІДОБРАЖЕННЯ:

БПЛА
НРК
РЕБ
РЕР
Комплектуючі
ШІ
Софт
Тактичне спорядження
Симулятори

Покупка за е-бали x

Очистити фільтр

☒ Покупка за е-бали ¹²⁹

Ціна, грн

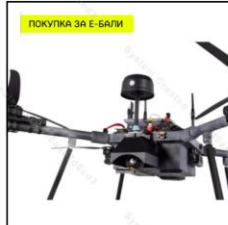
0 4150646 **OK**

Наявність

☐ В НАЯВНОСТІ ¹¹²

☐ Немає в наявності ⁹

☐ Очікується ⁸

 Лелека-100 тепловізійний БПЛА 2 089 062 грн	 Лелека-100M2 тепловізійний БПЛА 2 420 237 грн	 VAMPIRE БПАК 639 000 грн	 HEAVY SHOT БПЛА 874 715 грн
 VAMPIRE БПЛА 383 000 грн	 «HEAVY SHOT» БПАК 2 497 794 грн	 БПЛА Uyutiy Pro 8 (управління 735 МГц/відео 4,9-5,8 ГГц) 13 000 грн	 БПЛА Uyutiy Johnny Pro 8 (управління 2400 МГц/відео...) 41 000 грн

Закупівля здійснюється згідно з Особливостями №1275

- Bravel Market дає можливість купувати товари напряму у верифікованих виробників відповідно до Постанови КМУ №1275.
- Уповноважена особа вибирає необхідний товар у каталозі, порівнює варіанти за технічними характеристиками та відгуками, оформлює замовлення через кабінет.
- Обмін документами (договір, акти приймання-передачі та інше) відбувається поза маркетплейсом через пряму комунікацію між уповноваженою особою від військової частини та виробником.

Закупівля товарів за е-бали (Армія дронів. Бонус 2.0)

- Підрозділи можуть замовляти напряму кодифіковані БПЛА, НРК, РЕБ та некодифіковані FPV (до 15 кг).
- Товари мають бути українського виробництва.
- Уповноважена особа обирає товари на сайті market-bravel.delta.mil.gov.ua
- Уточнює у виробника умови доставки товару
- Додає товари в кошик, підтверджує замовлення КЕПом

- Додаткова угода на замовлення створюється в Dot Chain, уповноважена особа підписує в кабінеті Dot Chain видаткову накладну і акт приймання-передачі, які постачальник завантажує через свій кабінет.
- Оплата за замовлення перераховується казначейством після надання АОЗом документів по замовленням (ДУ, ВН, Акт) протягом 15 днів.

Якщо виникають питання щодо роботи маркетплейсу, доступу в кабінет чи оформлення замовлення:

✉ Електронна пошта: marketplace@brave1.gov.ua

💬 Element:

PocketHelper - питання з замовленням на Brave1 Market

SoVa89 - питання по кабінету на Brave1 Market

Scirpio - не бачу потрібного виробника на маркетплейсі

Banana - нарахування е-балів в кабінеті

Посилання на Армія дронів
Бонус 2.0 Інструкція

Посилання на чекліст для
військових на Brave1 Market за е-
бали

5. ЗВІТУВАННЯ ПРО УКЛАДЕНІ ДОГОВОРИ

5.1. Особливості звітування для замовників, які використовують постанову Кабінету Міністрів України від 12 жовтня 2022 року № 1178

Особливості № 1178 зобов'язують замовника оприлюднити в електронній системі закупівель звіт про договір про закупівлю, укладений без використання електронної системи закупівель, якщо він провів закупівлю відповідно до:

- пункту 9 Особливостей № 1178;
- пункту 11 Особливостей № 1178;
- пункту 13 Особливостей № 1178.

Якщо очікувана вартість закупівлі за пунктами 9, 11 Особливостей № 1178 менша ніж 50 тисяч гривень, замовник не оприлюднює в електронній системі закупівель звіт про договір про закупівлю, укладений без використання електронної системи закупівель.

За результатами закупівель через запит пропозицій постачальників замовник також має оприлюднити звіт про договір про закупівлю, укладений без використання електронної системи закупівель, на вимогу пункту 67 Порядку формування та використання електронного каталогу, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 14 вересня 2020 року № 822.

Інформація, яка зазначається у звіті без використання електронної системи

Інформація, яку має містити такий звіт, визначена в частині 3 статті 3 Закону № 922-VIII. У звіті про договір про закупівлю, укладеному без використання електронної системи закупівель, може зазначатися інша інформація.

Такий звіт передбачає, зокрема, зазначення інформації про дату укладення та номер договору / документа (документів), що підтверджують придбання товару (товарів), робіт і послуги (послуг).

Замовник може укласти договір про закупівлю або ж застосувати інший вид розрахункового документа, наприклад рахунок, накладну тощо. Такої самої позиції дотримується Міністерство розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України у своєму листі від 5 травня 2020 року № 3304-04/28729-06: придбання товару (товарів), робіт або послуги (послуг) підтверджується договором або будь-яким іншим документом (наприклад, видаткова або товарно-транспортна накладна, касовий чек, товарний чек, розрахункова квитанція, проїзний документ тощо) без використання системи (у тому числі без використання електронних каталогів). Таку позицію міністерство висловило щодо закупівель без використання електронної системи закупівель до 50 тисяч гривень.

Зверніть увагу! Замовники можуть не публікувати інформацію про своє місцезнаходження та/або місцезнаходження постачальників

(виконавців робіт і надавачів послуг) та/або місце поставки товарів, виконання робіт чи надання послуг, якщо поширення такої інформації несе ризики для безпеки замовника та/або постачальників (виконавців робіт і надавачів послуг).

Оприлюднення звіту про укладений договір без електронної системи закупівель

Пункт 3-8 розділу «Прикінцеві та перехідні положення» Закону № 922-VIII установлює, що на період дії правового режиму воєнного стану в Україні в разі здійснення замовником закупівлі без використання електронної системи закупівель за умови, що вартість закупівлі дорівнює або перевищує 50 тисяч гривень, замовник оприлюднює в електронній системі закупівель звіт про договір про закупівлю, укладений без використання електронної системи закупівель, **не пізніше ніж через 10 робочих днів із дня укладення такого договору.**

Зверніть увагу, що пункт 9 Особливостей № 1178 містить вимогу оприлюднити разом зі звітом обґрунтування підстави для здійснення замовником закупівлі відповідно до цього пункту.

Пункт 13 Особливостей № 1178 вимагає разом зі звітом оприлюднити також договір про закупівлю та додатки до нього, обґрунтування підстави для здійснення замовником закупівлі відповідно до цього пункту. На закупівлі відповідно до підпунктів 15, 17, 18 пункту 13 Особливостей № 1178 вимога публікувати договір про закупівлю та/або додатки до нього не розповсюджується.

Обґрунтування у вигляді розпорядчого рішення замовника або іншого документа готується уповноваженою особою або іншою службовою (посадовою) особою замовника та погоджується (затверджується) керівником замовника або іншою особою, визначеною керівником замовника.

Щоб оприлюднити звіт на електронному майданчику, замовник має обрати із запропонованих видів закупівель закупівлі без використання електронної системи.

5.2. Особливості звітування для замовників, які використовують постанову Кабінету Міністрів України від 11 листопада 2022 року № 1275

За результатами здійснення закупівель без використання електронної системи закупівель відповідно до абзацу 1 пункту 9 Особливостей № 1275 (окрім закупівель товарів, робіт і послуг оборонного призначення, що становлять державну таємницю, а також закупівлі озброєння, військової і спеціальної техніки, боєприпасів та їхніх складових частин та послуг із розроблення, ремонту, модернізації озброєння, військової і спеціальної техніки, боєприпасів та їх складових частин) державні замовники розміщують звіт про договір про закупівлю, укладений без використання електронної системи закупівель, відповідно до частин 4 та 5 статті 30 Закону № 808-IX. Додатки до звіту про договір про закупівлю, укладений без використання електронної системи закупівель, щодо закупівлі послуг із забезпечення комплектами продуктів харчування, забезпечення харчуванням і організації харчування військових частин оприлюднюються у форматі Excel.

Державні замовники протягом 90 днів із дня припинення або скасування дії правового режиму воєнного стану прикріплюють до зазначених звітів про договори, укладені без використання електронної системи закупівель, файли з відповідними договорами, усіма додатками та змінами до них.

При цьому відповідно до частини 5 статті 30 Закону № 808-IX за результатами здійснення закупівель на період дії правового режиму воєнного стану в разі здійснення закупівлі без використання електронної системи закупівель за умови, що вартість предмета закупівлі для товарів і послуг оборонного призначення, інших товарів і послуг для гарантованого забезпечення потреб безпеки і оборони дорівнює або перевищує 200 тисяч гривень, для робіт оборонного призначення та робіт для гарантованого забезпечення потреб безпеки і оборони — 1,5 мільйона гривень, державний замовник (служба державного замовника, військова частина) оприлюднює в «Prozorro» звіт про договір про закупівлю, укладений без використання електронної системи закупівель (окрім закупівель товарів, робіт і послуг оборонного призначення, що становлять державну таємницю, а також закупівель озброєння, військової і спеціальної техніки, боєприпасів та їхніх складових частин і послуг із розроблення, ремонту, модернізації озброєння, військової і спеціальної техніки, боєприпасів та їхніх складових частин), протягом 10 робочих днів із дня укладення такого договору.

Обсяг відомостей, які мають бути зазначені державним замовником у такому звіті, визначено абзацом 1 частини 6 статті 30 Закону № 808-IX.

Таким чином, у випадку укладання державним замовником прямого договору без використання електронної системи закупівель відповідно до абзацу 1 пункту 9 Особливостей № 1275, а також при здійсненні закупівель товарів, робіт і послуг для будівництва військових інженерно-технічних і фортифікаційних споруд відповідно до пунктів 43–49 Особливостей № 1275 державний замовник зобов'язаний розмістити звіт про договір про закупівлю, укладений без використання електронної системи закупівель відповідно до вимог і строків, визначених частиною 4 та 5 статті 30 Закону № 808-IX.

Що не підлягає звітуванню в оборонних закупівлях

Не підлягає звітуванню інформація про:

- укладені державні контракти (договори) про закупівлі товарів, робіт і послуг оборонного призначення, що становлять державну таємницю;
- озброєння, військову та спеціальну техніку, ракети й боєприпаси та їхні складові частини, а також послуги з розроблення, ремонту, модернізації озброєння, військової і спеціальної техніки, боєприпасів та їхніх складових частин.

Відповідно до чинних Особливостей № 1275 також не передбачено звітування про закупівлю за договорами до 200 тисяч гривень.

6. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ У СФЕРІ ПУБЛІЧНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ

6.1. Відповідальність посадових осіб

Уповноважена особа несе персональну відповідальність за ухвалені нею рішення і вчинені дії (бездіяльність) згідно із законами України, за повноту та достовірність інформації, що оприлюднюється на вебпорталі Уповноваженого органу з питань закупівель, за порушення вимог, установлених законом і нормативно-правовими актами, ухваленими на його виконання.

Основною особливістю сфери публічних закупівель є те, що до відповідальності притягуються посадові особи замовника в розумінні Закону № 922-VIII, а не сам замовник як юридична особа. Єдиним винятком є ситуація, коли замовник порушив вимоги законодавства про захист економічної конкуренції.

Розрізняють такі види відповідальності:

- адміністративну;
- кримінальну;
- дисциплінарну.

Адміністративна відповідальність у сфері публічних закупівель настає за порушення статті 164-14 Кодексу України про адміністративні правопорушення (далі — КУпАП) і передбачає покарання у вигляді штрафів.

Кримінальна відповідальність у сфері публічних закупівель настає за серйозніше правопорушення, вона передбачена Кримінальним кодексом України. У цьому випадку мова може йти не просто про штраф, а й про обмеження / позбавлення волі.

Хто відповідатиме за порушення у сфері публічних закупівель?

За статтею 164-14 КУпАП адміністративна відповідальність може застосовуватися до посадових осіб (у розумінні Закону № 922-VIII) замовника, а саме — до уповноваженої особи та керівника замовника.

Уповноважені особи несуть відповідальність за одними частинами статті 164-14 КУпАП, а керівники — за іншими. Відповідно до них застосовують різні штрафи.

Кримінальна відповідальність може поширюватися на всіх фізичних осіб, причетних до злочину, але зазвичай застосовується до керівника.

Найпоширеніші статті Кримінального кодексу України для таких порушень:

- стаття 191 — «Привласнення, розтрата майна або заволодіння ним шляхом зловживання службовим становищем»;
- стаття 366 — «Службове підроблення». У справі № 638/9279/16-к директор департаменту житлово-комунального господарства, зловживаючи своїм службовим становищем, зобов'язався

забезпечити перемогу певному учаснику в конкурсних торгах, підписав із ним договори та акти прийняття виконаних будівельних робіт, до яких були внесені завідомо неправдиві відомості. Окрім того, було підписано платіжні доручення на перерахування бюджетних коштів і подано їх до органів Державної казначейської служби України. У цій справі директора визнали також винним за статтю 191 Кримінального кодексу України;

- стаття 367 — «Службова недбалість». Так, у справі № 523/6680/20 директора установи комунальної власності було визнано винним у вчиненні злочину, передбаченого частиною 2 статті 367 Кримінального кодексу України. Він дозволив оплату пального, придбаного за бюджетні кошти, за цінами, які значно перевищували початкові договірні ціни, а також ринкові ціни.

Важливо! У цій справі постачальник надав **неналежну** довідку від Торгово-промислової палати, адже в ній йшлося про ціни на пальне на певних автозаправних станціях, а не про ринкові ціни на території України.

Хто може застосувати штраф у публічних закупівлях?

За приписами частин 1–2 статті 164-14, статей 221, 234-1 КУпАП застосовувати штрафи мають право органи Державної аудиторської служби України (далі — ДАСУ). Постанову органу ДАСУ можна оскаржити до місцевого загального суду.

Також органи ДАСУ мають право виявляти порушення, за які передбачені штрафи за частинами 3–6 статті 164-14 КУпАП, але застосовувати такі штрафи (приймати постанову про притягнення порушника до відповідальності) може тільки місцевий загальний суд. Таку постанову оскаржують лише до апеляційного суду відповідної області (м. Києва).

До кримінальної відповідальності може притягнути лише суд.

Порядок застосування адміністративних штрафів

Стаття 164-14 КУпАП передбачає відповідальність за чотири види порушень. За два з них сума штрафу збільшується, якщо одна й та сама фізична особа вчинила порушення повторно протягом року.

Увага! У цьому випадку мова йде саме про календарний рік, інакше було б указано «протягом 12 календарних місяців поспіль».

Адміністративна відповідальність за статтю 164-14 Кодексу України про адміністративні правопорушення

Частин а статті 164-14	Склад порушення	Відповідаль ність	Строк застосування штрафу

КУпАП			
Частина 1	Порушення порядку визначення предмета закупівлі; несвоєчасне надання або ненадання замовником роз'яснень щодо змісту тендерної документації; тендерна документація складена не відповідно до вимог закону; розмір забезпечення тендерної пропозиції, установлений у тендерній документації, перевищує межі, визначені законом; неоприлюднення або порушення строків оприлюднення інформації про закупівлі; неоприлюднення або порушення порядку оприлюднення інформації про закупівлі, що здійснюються відповідно до положень Закону України від 17 березня 2020 року № 530-ІХ; ненадання інформації, документів у випадках, передбачених законом; порушення строків розгляду тендерної пропозиції	Накладення штрафу на службових (посадових) , уповноважених осіб замовника — 100 НМДГ, тобто 1700,00 гривень	Не пізніше як через два місяці з дня вчинення правопорушення, а при триваючому правопорушенні — не пізніше як через два місяці з дня його виявлення
Частина 2	Дії, передбачені в частині 1, вчинені особою, яку протягом року було піддано адмінстягненню за такі самі порушення	Накладення штрафу на службових (посадових) , уповноважених осіб замовника — 200 НМДГ,	

		тобто 3400,00 гривень	
Частина 3	Придбання товарів, робіт і послуг до/без проведення процедур закупівель / спрощених закупівель відповідно до вимог закону; застосування конкурентного діалогу або торгів з обмеженою участю, або переговорної процедури закупівлі на умовах, непередбачених законом; невідхилення тендерних пропозицій, які підлягали відхиленню відповідно до закону; відхилення тендерних пропозицій на підставах, непередбачених законом або не відповідно до вимог закону (безпідставне відхилення); укладення з учасником, який став переможцем процедури закупівлі, договору про закупівлю, умови якого не відповідають вимогам тендерної документації та/або тендерної пропозиції переможця процедури закупівлі; внесення змін до істотних умов договору про закупівлю у випадках, не передбачених законом; внесення недостовірних персональних даних до електронної системи закупівель та неоновлення в разі їх зміни; порушення строків оприлюднення тендерної документації	Накладення штрафу на службових (посадових) , уповноваже них осіб замовника — 1500–3000 НМДГ, тобто 25 500,00–51 000,00 гривень	Може бути накладений (застосований) протягом шести місяців із дня його виявлення, але не пізніше ніж через два роки з дня вчинення порушення

Частина 4	Дії, передбачені в частині 3, вчинені особою, яку протягом року було піддано адмінстягненню за такі самі порушення	Накладення штрафу на службових (посадових) , уповноважених осіб замовника — 3000–5000 НМДГ, тобто 51 000,00–85 000,00 гривень	
Штрафи, що застосовуються лише до керівника замовника			
Частина 5	Невиконання рішення Антимонопольного комітету України як органу оскарження за результатами розгляду скарг суб'єктів оскарження, подання яких передбачено законом	Накладення штрафу — 2000–5000 НМДГ, тобто 34 000,00–85 000,00 гривень	Може бути накладено (застосовано) протягом шести місяців із дня його виявлення, але не пізніше ніж через два роки з дня вчинення порушення
Частина 6	Укладення договорів, які передбачають оплату замовником товарів, робіт і послуг до/без проведення процедур закупівель / спрощених закупівель, визначених законом	Накладення штрафу — 2000–10 000 НМДГ, тобто 34 000,00–170 000,00 гривень	Може бути накладено (застосовано) протягом шести місяців із дня його виявлення, але не пізніше ніж через два роки з дня вчинення порушення

Отже, перш ніж замовник вирішить придбавати певні товари, роботи та послуги, його посадовим особам потрібно відповідально

поставитися до визначення предмета закупівлі, дотриматися процедури та врахувати приписи органів контролю.

Водночас важливо пам'ятати, що кожен за наявності належних доказів може довести в суді, що не вчиняв правопорушення, у тому числі злочин.

Особливості дисциплінарної відповідальності військовослужбовців

Військовослужбовці — особлива категорія осіб, професійна діяльність яких передбачає специфічне правове регулювання. Це пов'язано з виконанням складних, небезпечних і важливих завдань оборони країни, суворою дисципліною, єдиноначальністю, посиленими соціальними гарантіями.

Серед різноманіття аспектів правового статусу військовослужбовців наявні й особливості притягнення їх до відповідальності за вчинення адміністративних правопорушень.

Логічно, що за вчинення адміністративних правопорушень настає адміністративна відповідальність. Проте у випадку військовослужбовців таке правило в чистому вигляді не діє.

Відповідно до частини 1 статті 15 КУпАП військовослужбовці, військовозобов'язані та резервісти під час проходження зборів несуть відповідальність за адміністративні правопорушення за дисциплінарними статутами.

Дисциплінарний статут Збройних Сил України передбачає: «За вчинення адміністративних правопорушень військовослужбовці несуть дисциплінарну відповідальність за цим Статутом, за винятком випадків, передбачених КУпАП. За вчинення правопорушень, пов'язаних із корупцією, військовослужбовці несуть відповідальність згідно з КУпАП. У разі вчинення кримінального правопорушення військовослужбовець притягається до кримінальної відповідальності» (абзац 2 статті 45 Дисциплінарного статуту Збройних Сил України).

Отже, за адміністративні правопорушення військовослужбовці передусім несуть дисциплінарну, а не адміністративну відповідальність. Іншими словами, якщо військовий вчиняє правопорушення, передбачене нормами КУпАП, він притягується командиром до дисциплінарної відповідальності.

Звичайно, із цього правила є винятки, прямо передбачені КУпАП, однак порушення законодавства про закупівлі, а саме статтю 164-14 КУпАП, до них не віднесено.

Щодо матеріальної відповідальності військовослужбовців і прирівняних до них осіб за шкоду, завдану державі

Окрім вищезгаданих видів юридичної відповідальності, слід звернути увагу на матеріальну відповідальність відповідно до Закону України «Про матеріальну відповідальність військовослужбовців та

прирівняних до них осіб за шкоду, завдану державі» від 3 жовтня 2019 року № 160-ІХ.

У цьому законі визначені підстави та порядок притягнення військовослужбовців і деяких інших осіб до матеріальної відповідальності за шкоду, завдану державному майну, у тому числі військовому майну, майну, залученому під час мобілізації, **а також грошовим коштам** під час виконання ними службових обов'язків.

Матеріальна відповідальність — вид юридичної відповідальності, що полягає в обов'язку військовослужбовців і деяких інших осіб покрити повністю або частково пряму дійсну шкоду, яку було завдано з їхньої вини шляхом знищення, пошкодження, створення нестачі, розкрадання або незаконного використання військового та іншого майна під час виконання обов'язків військової служби або службових обов'язків, а також додаткове стягнення в дохід держави як санкція за протиправні дії в разі застосування підвищеної матеріальної відповідальності.

Підставою для притягнення до матеріальної відповідальності є шкода, завдана неправомірним рішенням, невиконанням чи неналежним виконанням особою обов'язків військової служби або службових обов'язків, які виключають матеріальну відповідальність.

Умови притягнення до матеріальної відповідальності:

- 1) наявність шкоди;
- 2) протиправна поведінка особи у зв'язку з невиконанням чи неналежним виконанням нею обов'язків військової служби або службових обов'язків;
- 3) причинний зв'язок між протиправною поведінкою особи й завданою шкодою;
- 4) вина особи в завданні шкоди.

Притягнення особи до матеріальної відповідальності за завдану шкоду не звільняє її від дисциплінарної, адміністративної чи кримінальної відповідальності, установлені законами України.

Строки притягнення до матеріальної відповідальності

Особа може бути притягнута до матеріальної відповідальності протягом трьох років із дня виявлення завданої шкоди.

Розрізняють два види матеріальної відповідальності в розумінні закону:

- обмежена матеріальна відповідальність;
- повна та підвищена матеріальна відповідальність.

Особа за завдану з необережності шкоду несе матеріальну відповідальність у розмірі завданої шкоди, але не більше як п'ятнадцять прожиткових мінімумів, установлених для працездатних осіб, окрім випадків, коли законом передбачено повну чи підвищену матеріальну відповідальність.

Командир (начальник), який своїм рішенням чи бездіяльністю порушив установлений порядок обліку, зберігання, використання

військового та іншого майна або не вжив належних заходів, передбачених законодавством щодо запобігання розкраданню, знищенню чи псуванню, іншому незаконному витрачання військового та іншого майна, унаслідок чого було завдано шкоди, або притягнення винних осіб до матеріальної відповідальності, несе матеріальну відповідальність у розмірі завданої шкоди, але не більше як п'ятнадцять прожиткових мінімумів, установлених для працездатних осіб.

Особа несе матеріальну відповідальність у повному розмірі завданої з її вини шкоди в разі:

1) виявлення нестачі, розкрадання, умисного знищення, пошкодження чи іншого незаконного використання військового та іншого майна, у тому числі переданого під звіт для зберігання, перевезення, використання або для іншої мети, здійснення надлишкових виплат грошових коштів чи вчинення інших умисних протиправних дій;

2) виявлення факту приписки в нарядах чи інших документах фактично невиконаних робіт, викривлення звітних даних або обману держави в інший спосіб;

3) завдання шкоди у стані сп'яніння внаслідок вживання алкоголю, наркотичних засобів або інших одурманюючих речовин;

4) вчинення діяння (дій чи бездіяльності), що мають ознаки кримінального правопорушення;

5) якщо особою надано письмове зобов'язання про взяття на себе повної матеріальної відповідальності за забезпечення цілісності майна та інших цінностей, переданих їй для зберігання або для інших цілей.

Відшкодування шкоди, завданої особою, здійснюється на підставі наказу командира (начальника) шляхом стягнення сум завданої шкоди з місячного грошового забезпечення винної особи або в судовому порядку за позовом військової частини (установи, організації) у разі відмови особи від її добровільного відшкодування.

У разі притягнення особи, яка завдала шкоди, до кримінальної відповідальності відшкодування шкоди здійснюється шляхом пред'явлення військовою частиною, установою, організацією, закладом цивільного позову в кримінальному провадженні в порядку, установленому законом.

7. ПЕРЕЛІК АБРЕВІАТУР І СКОРОЧЕНЬ

У сфері закупівель широко використовуються аббревіатури та скорочення, які спрощують комунікацію та роблять процес більш ефективним. Ці терміни важливо знати для розуміння професійного мовлення та успішного впорядкування ділових відносин.

Далі наведено деякі з найбільш поширених скорочень і їхні значення в контексті закупівельної діяльності.

- АМКУ — Антимонопольний комітет України
- ВТ — відкриті торги
- ВТО — відкриті торги з особливостями (Особливості № 1178)
- ГКУ — Господарський кодекс України
- ДАСУ — Державна аудиторська служба України
- Держстат — Державна статистична служба України
- ДК — Державний класифікатор (за Єдиним закупівельним словником)
- ДКПП — Державний класифікатор продукції та послуг
- ДКСУ — Державна казначейська служба України
- ДП «Прозорро» — Державне підприємство «Прозорро»
- ЕСЗ — електронна система закупівель
- ЕЦП — електронний цифровий підпис
- ЄДР — Єдиний державний реєстр
- ЄЗС — єдиний закупівельний словник
- ЗП — закупівельна процедура
- ЗЦП — запит цінових пропозицій
- КЕП — кваліфікований електронний підпис
- ККУ — Кримінальний кодекс України
- КУпАП — Кодекс України про адміністративні правопорушення
- ОВТ — озброєння та військова техніка
- ПЗ — публічні закупівлі
- СЗ — спрощена закупівля
- ТД — тендерна документація
- ТЗ — технічне завдання
- УЕП — удосконалений електронний підпис
- УО — уповноважена особа
- ЦЗО — централізовані закупівельні
- ЦКУ — Цивільний кодекс України

8. КОРИСНІ ПОСИЛАННЯ

Перелік типових документів для впровадження закупівельної функції у військовій частині: <https://qrcd.org/64VS>

Ютуб-канал із записами вебінарів Центру професіоналізації оборонних закупівель: <https://www.youtube.com/@ZakupivliArmyUa>

Інформаційні ресурси:

1. <https://prozorro.gov.ua/> — офіційний вебпортал системи електронних закупівель в Україні
2. <https://dozorro.org/> — платформа для обговорення, оцінювання та аналізу закупівельної діяльності державних органів
3. <https://dozorro.org/tools> — аналітичні інструменти для контролю та моніторингу публічних закупівель
4. <https://opendata.gov.ua/> — сервіс, який надає доступ до державних даних з основних публічних реєстрів для громадян і бізнесу
5. <https://me.gov.ua/> — інформація про політику у сфері економіки та торгівлі, у тому числі закупівлі
6. <https://cpvtool.kse.ua/> — інструмент для пошуку та аналізу товарних позицій за Класифікатором продукції за видами економічної діяльності (CPV). Цей інструмент допоможе знайти потрібні товарні коди CPV для правильної класифікації закупівель
7. <https://cep.kse.ua/localizacia/> — сервіс, створений Центром вдосконалення закупівель Київської школи економіки за підтримки USAID/UK aid проєкту «Прозорість та підзвітність у державному управлінні та послугах/TAPAS». Дозволяє швидко визначати необхідність застосування передбаченого ступеня локалізації виробництва під час закупівель товарів, а також робіт і послуг, надання яких передбачає набуття замовником у власність товарів
8. <https://bi.prozorro.org/> — безкоштовний і доступний інструмент для аналізу всієї інформації про публічні закупівлі в Україні
9. <https://youcontrol.com.ua/> — українська аналітична онлайн-система для бізнесової аналітики, конкурентної розвідки й перевірки контрагентів
10. <https://nais.gov.ua/registers> — офіційний вебсайт ДП «Національні інформаційні системи» з актуальним переліком доступних електронних реєстрів
11. <https://www.dzo.com.ua/zorro/registries> — перелік доступних й актуальних державних реєстрів
12. <https://reyestr.court.gov.ua/> — Єдиний державний реєстр судових рішень
13. <https://turbota.mil.gov.ua/> — онлайн платформа для спрощення подання рапортів (90+ зразків документів) та підтримки військовослужбовців після поранення

ОФІС
ПІДТРИМКИ
ЗМІН

Міністерства
Оборони України